

RAE VALLA AMETLIK VÄLJAANNE | NR 10 | OKTOOBER 2025

RAE SÕNUMID

Valla eelarvestrateegia
2026–2029
Loe lähemalt lk 4–5

Rae valla ettevõtlike
tunnustamine
Loe lähemalt lk 6–7

Rae spordikeskuse
uus juht
Loe lähemalt lk 15

Sandra Korkma „Kuldala pargi karupatrull“ –
Rae valla 2024. aasta fotokonkursil kategoorias
„Meie inimesed“ III koha saanud töö.

Rae vald tänas ja
tunnustas oma
haridustöötajaid

Rae valla heaolufestivalil Jüris. Foto: Ott Kattel

Head Rae valla elanikud!

Käimasolev sügis on olnud Rae vallas igati tegus ja toimunud on erinevaid ettevõtmisi. September oli traditsiooniliselt heaolu- ja liikuvuskuu, mille raames lasteaia- ja koolilapsed osalesid „Aktiivse koolitee“ kampaanias, vanema-ealised käisid kõnniringidel Vaidas ja Lagedil ja kõik said osa Jüris toimunud heaolufestivali sisukast programmist. Aitäh osalejatele ja eriti suur tänu korraldajatele! Tagasiside oli igati positiivne, mistõttu jätkame traditsiooniga kindlasti ka järgmisel aastal.

17. septembril toimus meie valla kultuurivaldkonna eestvedajate tänuõhtu, mis oli sel korral pühendatud eelkõige Jüri Klunker 30. toimumisaastale, suvisele ISEOMA üldlaulu- ja tantsupeole ning tänavusele eesti raamatu teema-aastale. Suur tänu kõigile meie valla kultuuri hoidjatele ja kandjatele!

Septembri viimasel päeval võttis Rae valla volikogu vastu Rae valla aastate 2026–2029 eelarvestrateegia. Tegemist on finantsplaaniga, mis on tihedalt seotud valla arengukavaga ning loob aluse eelarve koostamisele ja investeringute kavandamisele. Selle eesmärk on tagada valla jätkusuutlik areng, tasakaalustades majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi ja keskkonnavalaseid vajadusi. Vallavalitsus koostas eelarvestrateegiat käesoleva aasta maist kuni augustini ning see protsess hõlmas korduvaid arutelusid ja põhjalikku analüüsi.

Oktoober algas Rae Ettevõtete Liidu korraldatud Rae ettevõtluspäevaga, kus huvilistel oli võimalus kuulata sisukaid ettekandeid ja diskussioone. Päeva lõpetuseks andsime üle tunnustused Rae valla kõige ettevõtlukimatele inimestele ja asutustele. Palju õnne kõigile tunnustuse saanutele!

Õpetajate päeva eel tegime kumarduse meie haridustöötajatele neile pühendatud pidulikul tänuüritusel. Meeleolukal õhtul andsime üle tunnustused haridusvaldkonna kõige tublimatele kokku kaheteistkümnes kategoorias. Elutööpreemia pälvis Taaramäe lasteaia õpetaja Ivi Mägi. Tegemist on ühe esimese ja jätkuvalt ka ühe edumeelsema inimesega, kelle südameasjaks on olnud erivajadustega laste kaasamine ja arengu toetamine juba lasteaia tasandil. Suur-suur tänu Ivi Mägile tema pühendumuse ja hingega tehtud töö eest, mis on mõjutanud positiivselt nii paljusid lapsi, peresid, kolleege ja teisi. Palju edu ja jätkuvat indu kõigile haridustöö laureaatidele ja nominentidele!

Toimekat sügise jätku kõigile!

TARMO GUTMANN
VALLAVANEM

Rae vald tänas ja tunnustas oma haridustöötajaid

KATRIN LIIV

RAE VALLA KAASAVA HARIDUSE SPETSIALIST

Õpetajate päeva eel, 2. oktoobril kogunesid Rae valla haridustöötajad pidulikule tänuüritusele Rae kultuurikeskusesse. Traditsiooniliselt anti seal üle tunnustused haridusvaldkonna kõige tublimatele kokku kaheteistkümnnes kategoorias.

Rae valla tunnustuse pälvivad valla

üldhariduskoolide, huvialakooli ja lasteaedade haridustöötajad, kelle tulemuslik tegevus, koostöö ja isiklik eeskuju on aidanud oluliselt kaasa noorte kujunemisele mitmekülgset arenenud isiksusteks ning kelle tegevusel on märkimisväärne mõju laste ja noorte arengule, kogukonnale ja ühiskonnale. Aasta haridustee kategoorias saab tunnustada lisaks haridustöötajatele ka teiste valdkondade esindajaid.

Haridustöötajate tunnustamise ettepaneku said vallavalitsusele esitada kõik füüsilised ja juriidilised isikud. Rõõmu teeb see, et kandidaate esitati arvukalt, mis näitab, et tunnustust väärivaid haridustöötajaid on märgatud ja väärtustatud.

Rae valla haridustöötajate tunnustamise valimise komisjoni ettepanekul otsustas vallavalitsus selleaastased tunnustused määrata järgnevalt.

RAE VALLA 2025. AASTA HARIDUSTÖÖTAJA LAUREAADID

AASTA LASTEAIAÕPETAJA

Kristi Liimann

Assaku lasteaia õpetaja

AASTA HUVIHARIDUSÕPETAJA

Triin Simson

Peetri lasteaed-põhikooli kunstiringide juhendaja

AASTA KLASSIÕPETAJA

Janne Jakimainen

Kindluse kooli õpetaja

AASTA PÕHIKOOIÕPETAJA

Eve Lumi

Vaida põhikooli õpetaja

AASTA KLASSIJUHATAJA

Svetlana Soosalu

Lagedi kooli õpetaja

AASTA TUGISPETSIALIST

Triin Unga

Järveküla kooli sotsiaalpedagoog

AASTA HARIDUSTEGU

MTÜ Kindluse Kool:

Rae valla põhikoolide seas ainulaadne stipendiumiprogramm

AASTA ÕPPEASUTUSE JUHT

Reelika Turi

Kindluse kooli direktor

AASTA NOORSOOTÖÖTAJA

Raili Salvet

Vaida noortekeskuse noorsootöötaja

AASTA ÕPETAJA ASSISTENT

Triin Taavits

Võsukese lasteaia assistent

AASTA NOORÕPETAJA

Anna-Maria Vjazemski

Lagedi kooli õpetaja

ELUTÖÖ PREEMIA

Ivi Mägi

Taaramäe lasteaia õpetaja

Elutööpreemia laureaat Ivi Mägi. Foto: Ott Kattel

VALLAVALITSUSE TÄNUKIRJA PÄLVINUD NOMINENDID

Aasta lasteaiaõpetaja

Kristel Liiving-Aun (Aruheina lasteaia õpetaja)

Elis Aliine Koit (Võsukese lasteaia õpetaja)

Aasta huviharidusõpetaja

Martti Pent (Rae huvialakooli spordiosakonna jalgpalliüksuse juht)

Heldin Raidmaa (Lagedi kooli muusikaõpetaja ja mudilaskoori koorijuht)

Aasta klassiõpetaja

Signe Helstein (Lagedi kooli õpetaja)

Kadri Käär (Vaida põhikooli õpetaja)

Aasta põhikooliõpetaja

Pille Turner (Lagedi kooli õpetaja)

Anneli Orav (Järveküla kooli õpetaja)

Aasta klassijuhataja

Kelli Rinne (Järveküla kooli õpetaja)

Katrin Rajasalu (Peetri põhikooli õpetaja)

Aasta tugispetsialisti

Tiina Madiste (Aruheina lasteaia eripedagoog)

Rita Raissar (Kindluse kooli õpiabi õpetaja)

Aasta haridustegu

Järveküla kooli loodusainete ainevaldkond: uuenduslik õppekorraldus ja praktiline õpikeskkond, mis aratab õpilastes huvi loodus- ja reaalinete vastu

Eve Lumi: uute innovaatiliste meetodite kasutaja, õpilaste innustaja ja kogukonnaga koostööd tegev õpetaja

Aasta õppeasutuse juht

Marju Männiksaar (Assaku lasteaia direktor)

Laura Vaikma (Kindluse kooli arendusjuht)

Aasta noorsootöötaja

Mari-Liis Küüsmäa (Rae noortekeskuse projektijuht)

Kristin Sitsi (Rae noortekeskuse infospetsialist)

Aasta õpetaja assistent või õpetaja abi

Raili Naarismaa (Taaramäe lasteaia erirühma abiõpetaja)

Käthlyn Romandi (Õie lasteaia õpetaja abi)

Palju-palju õnne kõigile laureaatile ja nominentidele!

Rae valla eelarvestrateegia loob tasakaalu investeringute ja vastutus- tundliku finantsjuhtimise vahel

TARMO GUTMANN

VALLAVANEM

Rae vallavolikogu võttis 30.09.2025 vastu Rae vallavalitsuse koostatud aastate 2026–2029 eelarvestrateegia, mis seab sihi valla jätkusuutlikule arengule. Tegemist on nelja-aastase finantsplaaniga, mis on tihedalt seotud valla arengukavaga ning loob aluse eelarve koostamisele ja investeringute kavandamisele.

Rae valla eelarvestrateegia on kohaliku omavalitsuse arengukava osa ning selle eesmärk on tagada valla jätkusuutlik areng, tasakaalustades majanduslikud, sotsiaalsed, kultuurilised ja keskkonnavalased vajadused.

Vallavalitsus koostas Rae valla eelarvestrateegia aastateks 2026–2029 käesoleva aasta maist kuni augustini. Protsess hõlmas korduvaid arutelusid ja põhjalikku analüüsi. Avalik arutelu toimus 23. septembril Rae kultuurikeskuses, kuhu olid kaasatud valla arengukavas märgitud strateegilised partnerid: EELK Jüri kogudus, RAAEL, Rae Valla Alevike- ja Külavanemate Selts, Vanemaealiste Nõukogu, Rae Tuletõrje- ja Päästeselts.

Strateegia koostamisel on seatud eesmärgiks hoida põhitegevuse tulemus positiivne ning tagada, et valla võlakooormus ei ületaks seaduses lubatud piire. Investeringute rahastamiseks kasutatakse nii omavahendeid, sihtfinantseerimisi kui ka pangalaene, kuid kõik sammud tehakse arvestusega, et säilitada finantsdistsipliin ja taga-

da valla jätkusuutlik areng.

Eelarvestrateegia kohaselt on Rae vald jätkuvalt üks kiiremini kasvava elanike arvuga omavalitsusi Eestis – 2025. aasta alguses elas siin juba üle 24 000 inimese. Selline kasv suurendab vajadust kooli- ja lasteaiakohtadele, spordi- ja vabaajakeskuste ning taristu arendamise järele.

Tulude poolel moodustavad peamise osa füüsilise isiku tulumaksu laekumised, kuid alates 2025. aastast mõjutab Rae valda ka tulumaksuseaduse muudatus, mis vähendab mõnevõrra tööealiste elanike tuludelt laekuvat maksutulu. Samal ajal suurendab tulubaasi osaliselt riiklik kompensatsioon ning jätkub hariduskulude katmiseks mõeldud toetusfondi kasv.

Kulude poolel on suurimad kasvud seotud personalikuludega (61% põhitegevuse kuludest), millele lisanduvad investeringud haridusse, infrastruktuuri ja sotsiaalvaldkonda. Kokkuvõttes on Rae vald jätkuvalt kasvav ja arenev omavalitsus, kuid ees seisavad väljakutsed tulubaasi muutuste ja kasvavate kulude tasakaalustamisel.

Suurimad planeeritud investeringud on Raemõisa koolimaja ja spordikompleksi rajamine Rae külla, Kindluse kooli juurdeehitus, hariduslike erivajadustega laste õppe- ja kompetentsikeskus Jüris, Lagedi spordikeskuse ehitus ning teede ja kergliiklusteede väljaehitamine. Samuti on kavas arendada Jüri keskuseala, rajada uusi puhkealasid ja spordirajatisi. Kokku ulatuvad eelarvestrateegia investeringud nelja aasta jooksul 50 miljoni euroni.

Investeeringute kava aastatel 2026 – 2029

Investeeringuobjekt (summad eurodes)	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos
Vallamaja ehitus				2 000 000
Teehoiu objektide tööd, sh tänavavalgustus	1 645 000	1 730 000	1 325 000	2 950 000
Autonoomne ühistranspordi koridor			20 000	20 000
Elamu-kommunaalvaldkond, mitmesugused	80 000	80 000	80 000	80 000
Tiigi tänava pargi ja tiigi korrastamine			100 000	
Jüri uus kalmistu sh urnimüür				400 000
Investeeringud kergsuskeskustesse	50 000	50 000	50 000	50 000
Jüri keskuseala kõrgepinge elektriliinide viimine maa alla				300 000
Ketagolfi rada Vaida kanti		100 000		
Jüri staadioni II etapp				500 000
Lagedi spordikeskus Lagedi koolis		1 000 000	1 000 000	
Peetri pargi edasiarendus	300 000	500 000		
Jüri laululava Pirita jõe supluskoha juures *			500 000	1 000 000
Ülemiste järve liikumisradade ühendamine (nn Ülemiste promenaad) *	300 000	300 000		

Investeeringuobjekt (summad eurodes)	2026 prognoos	2027 prognoos	2028 prognoos	2029 prognoos
Spordi- ja mänguväljakute rekonstrueerimised, inventari vahetus	80 000	80 000	80 000	80 000
Puhke- ja keskusala rajamine Lagedi kanti	90 000			
Puhke- ja keskusala rajamine Vaida kanti	100 000			
Jüri rulapargi rajamine				120 000
Lagedi keskushoone energiatõhusus *	35 000	431 000		
Lagedi põhikooli energiatõhususe parendamine *	47 500	825 000		
Kindluse kooli juurdeehitus	2 300 000			
Lagedi kooli ümberehitus seotult spordiosa ehitusega			500 000	
Assaku lasteaia projekteerimine ja juurdeehitus	400 000	2 000 000	1 200 000	
Lasteaedade ja koolide remondid ja inventari uuendamine	500 000	500 000	500 000	500 000
HEV-laste kompetentsikeskus, lasteaed-põhikool *	400 000	1 700 000	2 600 000	
Raemõisa koolimaja	1 500 000	8 500 000	8 500 000	
Tegevuskava maksumus	7 827 500	17 796 000	16 455 000	8 000 000

* põhivara soetatakse sihtfinantseeringu toel

Teede ja tänavavalgustuse investeeringute kava aastatel 2026 – 2029

Tegevus	Objekt	2026	2027	2028	2029
Projekteerimine	Tuuliku tee rekonstrueerimine + kergliiklustee + tänavavalgustus	30 000			
Ehitus ja parendused	Posti tn ja Side tn Lagedil			275 000	
Ehitus ja parendused	Ilumetsa tee, Kivikalme tee, Ilumetsa ringtee Kopli külas **	260 000			
Ehitus ja parendused	Niinesaare tee, kergliiklustee, tänavavalgustus, Peetri alevik		500 000		
Ehitus ja parendused	Vägeva tee (Peetri-Lepiku tee), Peetri alevik		100 000		
Ehitus ja parendused	Ülase tn ja Meelespea tee ehitus				400 000
Ehitus ja parendused	Liiva tee rekonstrueerimine (Järveküla, Kindluse ja Karja tee vaheline lõik)		300 000	300 000	
Ehitus ja parendused	Tammi tee ja Läike tee ühenduse loomine (sõidutee + kergliiklustee + valgustus)	90 000	250 000	250 000	
Ehitus ja parendused	Piibehele tn rekonstrueerimine, Vaida	100 000			
Kergliiklusteed	Tiigi tänava pargi kergliiklustee ja pargi korrastamine		100 000		
Kergliiklusteed	Vesiroosi tee, Vaskjala küla*		380 000		
Kergliiklusteed	Patika – Vaida kergliiklustee, Veskitaguse küla, Suuresta küla *	800 000			
Kergliiklusteed	Vaida – Aruvalla kergliiklustee *				700 000
Kergliiklusteed	Jaama tänava kergliiklustee ehitamine, Lagedi *				400 000
Kergliiklusteed	Raadiojaama tee – Tallinna ringtee kergliiklustee, Kadakaküla *				200 000
Kergliiklusteed	Nabala tee kergliiklustee, Patika küla *			350 000	350 000
Kergliiklusteed	Jüri – Kurna kergliiklustee *			50 000	650 000
Kergliiklusteed	Reti tee tunnelini ühendused	115 000			
Kergliiklusteed	Tähnase kergliiklustee projekteerimine ja ehitamine *				150 000
Valgustuse ehitus	Andreксе elurajooni valgustus	150 000			
Valgustuse ehitus	Tänavavalgustus LED-valgustitele *	100 000	100 000	100 000	100 000
Investeeringud tehoidu kokku aastate lõikes		1 645 000	1 730 000	1 325 000	2 950 000

*põhivara soetatakse sihtfinantseerigu toel

**1/3 ulatuses kogukonna rahastuse toel

Rae vald tunnustas noortevaldkonna ettevõtlikke

KÄDI KUHLAP

RAE VALLA NOORSOOTÖÖ SPETSIALIST

Ettevõtlikkus on oskus viia ellu ideid ja leida lahendusi ka siis, kui see tundub esmapilgul võimatu. Rae valla noortevaldkonnas leidub meie rõõmuks palju ettevõtlikke inimesi. Traditsiooniliselt soovis vallavalitsus neid tunnustada ja korraldas konkursi, kuhu said kandidaate esitada kõik soovijad.

Konkursile laekus kokku 22 kandidaati. Sel aastal anti tunnustused välja kolmes kategoorias. Uue kategooriana lisandus „Rae valla superkangelane“ ehk 7-26-aastane noor, kes on omalgatuslikult märganud, aidanud, toetanud või pakkunud lahendusi keerulistest olukordades.

Tunnustuse saajad selgitas välja komisjon, kuhu kuulusid Rae valla noortevalikogu liikmed Märten Võitra ja Riona Rebecca Laul, Rae vallavolikogu esimees Mart Võrklaev, RAEEL-i juhatuse liige ja CV Partner OÜ juhtiv värbamispartner Iren Tomski, Rae valla alevike- ja külavanemate seltsi juhatuse liige Kai Lasn, Rae noortekeskuse juhataja Kristina Firsova ja Rae valla noorsootöö spetsialist Kädi Kuhlapp. Tunnustused anti välja 2024. aasta panuse eest.

Rae valla ettevõtlikud 2024

I NOORTE SÕBER 2024

Raili Salvet (Vaida noortekeskuse noorsootöötaja)

Raili on väga andekas noorsootöötaja – noorsootöö on tema kutsumus. Raili teab, kuidas noortele korraldada nii avatud kui ka turvalist ruumi ning arvestada nende soovide ja vajadustega. Ta paneb erilist rõhku ka individuaaltööle. Samuti teeb ta aktiivselt koostööd Vaida kooli ja lapsevanematega, et tagada noortele turvaline ja toetav võrgustik.

Sten Suimets (Rae valla piirkonnapolitseinik)

Sten ei ole „tavaline piirkonnapolitseinik“, vaid ta on suurt pilti omav ja südamega tööd tegev meeskonnaliige, kes leiab aega päriselt Rae noortesse panustamiseks. Tema

Foto: Janek Eslon

lähenedamine noorte vaele käitumisele on läbi mõeldud, rahulik ning tihti väga tulemuslik. Sten kuulub vabatahtlikult Rae valla ennetusgruppi, teeb igapäevaselt koostööd mobiilsete noorsootöötajatega ning vallavalitsusega.

Aljona Vinogradova ja Laura Loikmann (Rae noortekeskuse mobiilsed noorsootöötajad)

Aljona ja Laura teevad ainulaadset, väljakutseid pakkuvat, aga väga vajalikku tööd. Nad on oma ala tõelised professionaalid, kes ei unusta oma teadmisi ja oskusi pidevalt täiendada. Nad on alati valmis noorte jaoks olema olemas.

Siiri Laid (Rae huvialakooli direktor)

Oma põhitöö kõrvalt leiab Siiri alati aega osaleda noori puudutavatel koostööolekutel, seminaridel, koolitustel jne. Ta on järjepidevalt panustanud aega, mõtteid ning teadmisi Rae noortevaldkonna arengusse. Siiri on eeskujuks just sellega, et ta on alati heatujuline, koostööaldis ning valmis päriselt panustama, kaasa mõtlema ning ühise eesmärgi nimel pingutama.

Henry Mäger (Lagedi noortekeskuse noorsootöötaja)

Henry kohta võib öelda, et ta on sündinud noorsootöötaja. Ta oskab

noortega kiiresti kontakti saada, neid kuulata ja kuulda. Ta loob noortele turvalise keskkonna lihtsalt „olemiseks“, kuid õigel hetkel suudab ka luua korda. Ta töötab hinge ja avatud südamega, võttes kõike vastu alati positiivse suhtumisega.

Valio Eesti AS

Valio Eesti AS on Rae noortesse panustav usaldusväärne koostööpartner vallavalitsusele. Vallavalitsus korraldab juba mitmendat aastat erivajadusega ja tavalistele lastele suvist linnalaagrit „Mittelaager“. Esimesel aastal sai laagris väga palju tehtud just tänu headele toetajatele. Valio Eesti AS on olnud laagri toetaja 2024. aastast.

Lunden Food OÜ

Lunden Food OÜ on „Mittelaagri“ toetaja 2024. aastast. Ettevõtte on olnud koostööprojektides vallavalitsusega väga paindlik, helde ning professionaalne.

Jüri Pizzakiosk

Jüri Pizzakiosk on „Mittelaagri“ toetaja algusest peale kuni tänaseni. Ettevõtte on eeskujuks teistele, sest nad toetavad kodukoha noorte üritusi, suhtlus nendega on alati meeldiv ning on tunda, et nad tõesti panustavad suurima hea meelega.

II ETTEVÕTLIK TEGU 2024

Liputoimkonna traditsioon Rae gümnaasiumis

Rae gümnaasiumi õpilase Stinger Vahtriku korraldatud vabariigi aastapäeva aktusel sai uues koolis alguse aktiivne liputoimkonna traditsioon. Liputoimkond pole pelgalt lipu heiskamine erinevatel olulistel sündmustel, selle eesmärk on hoida meie riiki ja kultuuri.

Tänavakunsti projekt Jüri kirikumõisa pargis

Projekti tulemusena valmis koos Rae valla noorte, mobiilsete noorsootöötajate ning professionaalsete kunst-

nikega 2024. aasta Rae noortefestivaliks kaunis tänavakunst kirikumõisa pargis asuva Elveso pumbamaja seintele.

Rahatark Rae

Rahatark Rae on ülevallaline rahatarkuse ja ettevõtlikkusele pühendatud päev. Idee algataja ja eestvedaja on Peetri kooli valikaine õpetaja, ettevõtja ja investor Elisa Rannala. Päevane Rahatark Rae sündmus tõi ühe katuse alla üle 200 noore kõigist valla koolidest ja oli korraldatud noortelt noortele.

III RAE VALLA SUPERKANGELANE 2024

Annabel Sepp

Annabel paistab silma südikusega. Ta on eeskujuks noortele nii oma vähi-teekonna kui ka skolioosiga toime-tulekul. Ta näitab, et ka piirangutega elu võib olla täisväärtuslik ning pead ei tasu norgu lasta. Lisaks panustab ta igal aastal vabatahtlikuna heategevusliku pardiralli korraldamisse.

Täname kandidaatide esitajaid, hindamiskomisjoni ning Rae Ettevõtte Liitu, mille korraldatud Rae ettevõtluspäeval 1. oktoobril saime auhinnad pidulikult võitjatele üle anda.

Märkame ka edaspidi ettevõtlikkust enda ümber!

Seadusemuudatus seab õppimiskohustuse 18. eluaastani

KATRIN LIIV

RAE VALLA KAASAVA HARIDUSE SPETSIALIST

Alates käesoleva aasta 1. septembrist hakkas kehtima hariduseaduse muudatus, mille kohaselt laienes Eestis õppimiskohustus 18-aastaseks saamiseni. Õppimiskohustus loetakse täidetuks enne 18-aastaseks saamist juhul, kui noor on omandanud kesk- või kutsehariduse.

Õppimiskohustus tähendab, et noor peab osalema põhi-, kesk- või kutseharidusõppes, täitma õpiülesandeid ning omandama teadmisi, oskusi ja pädevusi, mis on vajalikud tema isiklikuks arenguks ja toimetulekuks. Õppimiskohustuslike noorte üle peab arvestust kohalik omavalitsus.

Koolides on oluline roll tugispetsialistidel ja õpetajatel, kes seiravad õpilaste õppimiskohustuse täitmist kogu õppeaasta vältel. Erilist tähelepanu pööratakse:

- põhjendamata puudumistele kahe järjestikuse nädala jooksul;
- tekkinud õpivõlgnevustele;
- tugispetsialistide ja õpetajate hinnangutele, mis viitavad vajadusele täiendava toe järele.

Kui kooli rakendatud tugimeetmed ei taga õpilase õppimiskohustuse täitmist, algatab kooli poolt määratud isik Eesti Hariduse Infosüsteemis õppes väljalangemisohus oleva õpi-

Foto: pexels.com

lase juhtumi ning teavitab sellest kohaliku omavalitsuse noorte heaolu spetsialisti.

Noorte toetamine ja karjääriõpe

Oluline roll noorte koolis püsimisel ja õpitee leidmisel on karjääriõppel. Põhi- ja gümnaasiumiastme õppekavades on eraldi karjääriõpetuse aine ning riiklikes õppekavades on läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“. Karjääriõpe aitab noortel mõista oma tugevusi, avardada silmaringi ning teha teadlikke valikuid hariduse ja tuleviku suhtes.

Noorte heaolu spetsialisti roll

Kui kool ei suuda üksi tagada õppimiskohustuse täitmist, kaasab kool

kohaliku omavalitsuse noorte heaolu spetsialisti. Tema ülesanne on selgitada välja, miks õpilane oma kohustust ei täida, ning korraldada edasist koostööd. Vajadusel kaasatakse juhtumipõhiselt eri valdkondade spetsialiste, et pakkuda noorele parimat võimalikku tuge ja vältida koolist väljalangemist.

Rae vallas tegeleb õppes väljalangemisohus olevate laste ja noortega noorte heaolu spetsialist Diana Prääm. Temaga saab ühendust kontaktidel: diana.praam@rae.ee, tel 5363 9574.

Rae valla õppimiskohustuse täitmise tagamise korra leiab Rae valla kodulehelt www.rae.ee: Haridus ja noored → Haridus → Toetava hariduse teenused → Õpikohustus.

Sadadel Rae valla noortel seisab peatselt ees tähtsa otsuse langetamine

KÄDI KUHLAP
KRISTIN SITSI

30. septembril toimus Rae vallavalitsuse eestvedamisel juba teist korda Rae valla kõikidele 9. klassidele mõeldud ühine suur karjääripäev, sel korral Jüri koolis. Osalejaid oli kohale tulnud ligi 450. Kõik need noored on juba üsna pea tähtsa valiku ees: kuhu ja mida minna edasi õppima; mida teha, et enda soovitud kooli sisse saada jne. Noorte toetamiseks ja suunamiseks sel teekonnal karjääripäev ellu kutsutigi.

Päeva eesmärk oli jagada noortele infot tuleviku karjääri ja tööturu teemadel, edasiõppimise võimaluste kohta ning suurendada nende teadlikkust haridustee valikul ja tööelu maastikul.

Kuna 9. klasside õpilasi on sellel õppeaastal kohe eriti palju, tuli korraldusmeeskonnal kõik päeva tegevused väga hoolikalt ning detailselt läbi mõelda. Noored otsustati jagada nelja suurde gruppi, et kõigil oleks hea, mugav ning põnev päev.

Noortel oli võimalus osa saada karjäärikeskuse karjääriinospetsialistide korraldatud töötubadest, tutvuda väga paljude messialale tulnud koolidega, kuulata põnevaid vestlusringe teemal „Minu haridustee valikud“ ning osaleda Rae noortekeskuse noorsootöötajate läbi viidud praktilistes töötubades.

Messialale oli kokku tulnud lausa 16 kooli: Kuressaare ametikool, Tallinna ehituskool, Tallinna majanduskool, Tallinna polütehnikum, Rápina aianduskool, Luua metsanduskool, Järvamaa kutsehariduskeskus, Tallinna teenindus- ja ärivaldkonna rakenduslik kolledž, Ida-Virumaa kutsehariduskeskus, Haapsalu kutsehariduskeskus, Raplamaa rakenduslik kolledž, Tallinna Lasnamäe mehaanikakool ja Tallinna tehnoloogiakolledž. Lisaks kutsekoolidele olid esindatud ka gümnaasiumid: Rae gümnaasium, Pelgulinna riigigümnaasium ja Kiili gümnaasium. Üritusel olid kohal ka Rae valla noorte heaolu spetsialist, karjäärikeskuse karjäärinõustajad,

Foto: Kristin Sitsi

ERASMUS+, ASSE, Kaitseressursside Amet, YFU, EstYES, VeniVidiVici ja EuroDesk.

Kokku toimus neli vestlusringi. Esimeses kahes osalesid Jüri gümnaasiumi vilistlane ning praegu foto- ja videograafina tegutsev Ott Kattel, CV Partner OÜ juhtiv värbamispartner Iren Tomski, Tallinna teenindus- ja ärivaldkonna rakendusliku kolledži juht Kristi Tarik ja Kaitseleidu veebel Andri Harkmann. Teistes vestlusringides arutlesid karjääriteemade üle Rae gümnaasiumi õpilane ja kergejõustiklane Miia Ott, IT ettevõtte Zetabit tegevjuht Madis Männik, Tallinna Lasnamäe mehaanikakooli ja Tallinna tehnoloogiakolledži direktor Ott Pärna ning Tallinna 21. kooli 12. klassi õpilane ja ettevõtte omanik Markus Mago-medov. Üritust modereeris karismaatiline Roger Tibar.

NOORTE MULJED NING MÕTTED KARJÄÄRIPÄEVAST

Järveküla kooli õpilane Karola:

„Võtan endaga kaasa väga hea tunde, sain väga palju teadmisi uute koolide kohta. Mulle jäi erilisel meelde messiala, kus koolid tutvustasid ennast ning rääkisid, mis on just nende head omadused. See oli väga põnev, sest varsti on aeg, kus pean minema gümnaasiumisse ning on hea, kui on võimalustest ülevaade.“

Jüri kooli õpilane Eva Nora:

„Kuulsin karjääripäevast teistelt üheksandikelt, aga ma ei teadnud täpselt, mis see endast kujutab. Teadsin ainult, et see peaks aitama tulevikumõtetega. Mind kõnetas karjäärinõustamine, sest seal tegeles üks inimene ainult minuga. Sain ülevaate erinevatest ametitest ning kogu info saadeti mulle meilile. See on hästi äge, et meil oli selline võimalus. Sain palju selgemaks, mida ma teha tahan ning kust vajadusel täpsemat infot leida.“

Jüri kooli õpilane Elina:

„Võtan tänasest kaasa enesekindluse, et ma ikkagi saan kuhugi sisse pärast põhikooli – kas siis kutsekooli või gümnaasiumi. Mulle meeldis väga messiala, selle kõrval ka karjääriõpetus, kus me saime teada rohkem, mis meie variandid on pärast põhikooli lõpetamist. Päev andis mulle erinevaid valikuvõimalusi, mida ma kindlasti ka proovin.“

Rae vallavalitsus tänab Jüri kooli meeskonda külalislahkuse ja professionaalse tegutsemise eest. Rõõmu tegi see, et korraldusmeeskond, kes planeeris antud üritus umbes pool aastat, koosnes peaaegu, et kõikide Rae valla koolide esindajatest. Tagasiside näitab, et sellise päeva korraldamine on oluline, mistõttu planeerime korraldada karjääripäeva ka järgmisel sügisel.

Noortefestival 2025 täitis Jüri kirikumõisa pargi noorte energiaga

RAE NOORTEKESKUS

Septembril kihas Jüri kirikumõisa park elust ja noorte energiast, sest toimus 2025. aasta Rae noortefestival, mis tõi kokku sadu noori üle valla. Päeva jooksul avanes võimalus tutvuda mitmesuguste huvitegevuste ja organisatsioonidega nagu näiteks Rae Koss, Rae huvialakool, Arhitektuurikool, Rae valla raamatukogu, Rae valla noortevolikogu, noorteühing TORE, Black Belt Club, Eesti Skautide Ühing ning loomulikult ka Rae noortekeskus ise.

Lavaprogramm pakkus rohkelt elamus, sest üles astusid Villemdrillem, Karl Killing ning noortebänd Kõrvalmõju. Päeva lõpetas võimsa DJ-setiga Mait Sander Nõlvak, kes pani rahva liikuma ka hilisõhtul.

Rae noortekeskusel on siiralt hea meel näha, kui palju aktiivseid, loovaid

Rae noortefestival 2025. Foto: Ott Kattel

ja ettevõtlikke noori meie vallas tegutseb. Festivali õnnestumises oli kandev roll noortel vabatahtlikel, kes võtsid suure osa korraldusest enda peale ning panustasid kogu südamega. Loodame, et noored leiavad ka edaspidi tee noortekeskusesse, et oma ideid ja unistusi

ellu viia.

Suur tänu kuulub ka festivali sponsoritele, kelle toetus aitas ürituse õnnestumisele suuresti kaasa: Balsnack, InGame, Balbiino, Kino Artis, Elamusgolfikeskus, Tõuksimaailm ja Maheleib.

OKTOOBER NOORTEKESKUSTES

PEETRI	03.10 kell 15:00 kõpsetame õunakeerde	15.10 kell 15:00 bingokolmapäev	21.10 kell 12:00-17:00 filmipäev	23.10 kell 12:00-17:00 fotojaht	30.10 kell 16:00-20:30 halloweeni õhtu	
JÄRVEKÜLA	01.10 kell 13:00-19:00 sõgiskaunistuste meisterdamine	07.10 kell 16:00-18:00 piljarditurniir	15.10 kell 17:00-19:00 lauamängude õhtu	23.10 kell 14:00-16:00 kokandus: fudge	31.10 kell 16:00-18:00 kummituste pildistamine	
JÜRI	06.10 13+ päev	16.10 Lauamängupäev	21.10 Papagoide Paradiis	23.10 Ronimisministeerium	29.10 kell 15:00 seebi töötuba	
VAIDA	06.10 kell 13:00-17:00 vabatahtlikud: kes nad on?	11.10 kell 17:00-19:00 noored 18+: golfi harjutused	21.10 kell 14:00-16:00 loovus: ideest teoseni	22.10 kell 13:00-15:00 lähme avastama: matk looduses	24.10 kell 13:00-16:30 väljasõit 10+: lasergame	28.10 kell 15:00-18:00 kultuuripäev: kokkamine
LAGEDI	viktoriini õhtu kaks korda kuus esmaspäeviti	10.10 seksuaaltervise päev 13+	17.10 kell 19:00 maffiaöö 12+	21.10 papagoide paradiis	24.10 turniiri õhtu	31.10 kell 16:00 halloween

SÜNDMUSED ON EELREGISTREERIMISEGA NOORTEKESKUSTE SOTSIAALMEEDIAS VÕI KOHAPEAL!

@RAENOORTEKESKUS

WWW.RAENOORTEKESKUS.EE

RAE NOORTEKESKUS

Heaolufestival meelitas kogukonna sügisilmale vaatamata päeva nautima

FESTIVALI KORRALDUSTIIM

Heaolufestival „Naera terviseks!“ tõi 20. septembril Jüri tervisekeskuse ümber ohtlalt põnevaid tegevusi ja etteasteid, mis meelitas kogukonna sügistuultele ja väikesele vihmale vaatamata päeva nautima. Lava täitsid oma meeleolukate etteastetega Jüri pasunakoor ja Rae valla noored rahvatantsijad Joondu rühmadest, rõõmsat elevust pakkusid naerujooga ja improtrupp Ruutu10.

Päeva keskpaigas toimus arutelu „Digimüra mõju meie heaolule“, mida juhtis Kadi Jaanisoo-Kuld ning mõtteid vahetasid Rae spordikeskuse värske juht Peeter Tishler, Jüri kooli värske juht Kriste Kald ja Jüri kooli tugikeskuse juht Annika Kask. Arutelu salvestati, lingi sellele leiab valla kodulehelt ja Facebookist.

Töötoad tõid kokku erinevas vanuses huvilisi

Kõikjale töötubadesse jagus rahvast: küpsetada sai pitsasid, omandada uusi nippe värske mahlade ja smuutide valmistamisel, proovida ukulelemängu, lihvida kettagolfi-oskusi, katsetada ratastooliga takistusraja läbimist ja liikumist ka muude meelte puudumisel, õppida sai ratta sisekummi vahetamist ja autoga järelkäruga tagurdamist. Spordihuvilised said käe valgeks teha korv- ja võrkpallis, käia ühistel jooksuringidel ja proovida ka eksootilisemat spordiala nagu *taekwondo*. Lisaks oli võimalus kontrollida oma kuulmist ja nägemist ning täiendada teadmisi suutervise teemal. Erinevaid tegevusi ja oma ala spetsialiste oli kohal veel mitmeid – oli võimalus küsida nõu, omandada uusi oskusi ja teadmisi.

Festival sündis koostöös heade partneritega

Festivali südameks on meie partnerid, keda oli väga palju: Kogukonnaköök, Be More ja NutriDream, ukulele juhendaja Katri Kaasik, kettagolfar Kristo Raik, MTÜ Pane Oma Meeled

Fotod: Ott Kattel

Proovile, Vokitööd, Rae Autokool, Rae Koss, AB Premium/Rae vald, Peetri Jooks ja Peetri Sörk, Black Belt Club, Raw Edge, The Rocket Street Gastro, Kooker, Balbiino, Coffeeline, treenerid Piret Käen ja Kaire Parve, Rae vabatahtlikud päästjad, piirkonnapolitsei, Naiskodukaitjad, Noored Kotkad ja Kodutütred ning Skaudid, Varjevõrgutajad (varjevõrgu punujad), Loovus Studio, LAHE Tervis, keraamik Mari Sarik, Rae valla raamatukogu, Rae valla sotsiaalamet ja noorte en-

netusgrupp, Rae noortekeskus ja mobiilsed noorsootöötajad ning muidugi päevajuht Hasan Streinberg.

Täname ka festivali sponsoreid: NorVita, Heavenly Lemonade, Be More, Balbiino, Põhja-Harju Koostöökoda.

Festival näitas, et koos tegutsemine ja uute asjade katsetamine toob rõõmu igale vanusele. Täname kõiki, kes panustasid oma aega ja energiat, et päev õnnestuks. Järgmisel aastal jätkame kindlasti selle traditsiooniga!

Vanemaealised jalutasid septembris koos Inga Lunge ja Reigo Tammega

ÕNNE KASK

RAE VALLA LIIKUVUSE SPETSIALIST

Septembris toimunud heaolu- ja liikuvuskuu raames korraldas Rae vald aktiivseid tegevusi ja koosolemise võimalusi valla vanemaealistele elanikele. Jüris tegutseb juba pikalt Memme-Taadi klubi, mida veab Virve Sepp. Klubi korraldab liikmetele mitmekesiseid üritusi ja aitab hoida eakaid aktiivselt kaasatuna kogukonnaellu. Seekord astuti samm edasi – valla eri paikades kutsuti vanemaealisi osalema inspiratsioonikõndidel ja ühisüritustel, mis ühendasid liikumise, hea seltskonna ja väärt mõttetud külalistelt. Jalutuskäigud toimusid Vaidas ja Lagedil, kus kohaliku kogukonna eestvedajad tutvustasid alevike tähtsamaid paiku ning külalised Reigo Tamm ja Inga Lunge jagasid praktilisi nippe õnnelikumaks eluks.

Reigo Tamm: kooskäimine ja üksteise toetamine annab elule värvi

Vaida jalutuskäigul viis alevikuvanem Raili Salvet osalejad mööda peatänava alleed ja üle Tartu maantee jakakäijate silla palvemaja juurde. Teekonnal jutustas laulja ja näitleja Reigo Tamm, kuidas elu keerdkäigud viisid ta lavakunstikoolist Eesti ooperilavadele ning kuidas rahva südamesse on ta jõudnud pigem vahvate etteastete kaudu telesaadetes kui et läbi keerukate ooperirollide. Reigo jagas oma kogemusest, et enesepiitsutamine rangete dieetide ja treeningkavadega ei ole järjepidev. Selle asemel tuleb leida tegevus, mille poole süda kutsub. Tema jaoks on selleks rahvatants, mis pakub nii liikumist kui head seltskonda. Ta rõhutas, et just kooskäimine ja üksteise toetamine on see, mis annab elule värvi.

Inga Lunge: märka positiivset ja vähenda uudiste liigtarbimist

Lagedil kulges kõnniring kogukonnanahinge Bärbel Salumäe juhtimisel kooli juurest mööda Pirita jõe kallast ja armsaid tänavaid, peatudes ka ühe kohaliku perenaise kaunis aias, kus osalejad said tassikese teed. Näitleja,

Vanemaealised koos Inga Lungega Lagedil. Fotod: Õnne Kask

Vaidas käis vanemaealistega kõnniringil Reigo Tamm.

laulja ja koolitaja Inga Lunge jagas lihtsaid ent praktilisi nippe, kuidas hoida vaimne tervis tasakaalus. Tema sõnum oli selge: kui ütled endale „ma pean“ asemel „ma tahan“, muutub kohustus meeldivaks tegevuseks. Ehk ütle „ma pean süüa tegema“ asemel „ma tahan süüa teha“ – ja tunnetad kohe vahet. Inga kutsus üles ka märkama positiivset ja vähendama liigset uudiste tarbimist – oluline info jõuab inimeseni niikuinii, kuid pidev negatiivne infovoog kurnab nii keha kui meelt.

Ühised sammud ja muusika saatel koosolemine

Nii Vaidas kui Lagedil kogesid vanemaealised, et liikumine ei pea olema pingutus, vaid võib olla meeldiv ja ri-

kastav koosolemine. Kohalike eestvedajate abil tutvuti oluliste kohtadega kodukandis, vahetati muljeid ja kasvatati sotsiaalset võrgustikku.

Lisaks kõnniringidele toimus septembris ka meeleolukas pärastlõuna, kus sai nautida Tiia Paisti akordionimuusikat, head seltskonda ja lüüa kaasa line-tantsus, mida juhendas Raasiku linetantsu grupp Rassaline.

Kõik heaolu- ja liikuvuskuu sündmused tõestasid, et aktiivne eluviis ja rõõmsad hetked ei sõltu vanusest, vaid tahtmisest astuda samm koos teistega. Projekti „Rae valla vanemaealiste aktiivne ja tervislik september“, mille eesmärk oli suurendada eakate kaasatust ja aktiivsust, toetas Põhja-Harju Koostöökogu.

Õppereis Rootsi: kogemused eakate teenustest ja erivajadustega noorte haridusest

RAE SÕNUMID

Septembris külastasid Rae, Jõe-lähtme ja Viimsi valla esindajad Rootsi, et saada põhjalikum arusaam sealsetest sotsiaalteenustest ja hariduskorraldusest.

Reisi eesmärk oli mõista Rootsi süsteemi tervikuna – kuidas on korraldatud rahastus, millised on teenuste pakku-mise põhimõtted ja väärtused. Võrdlus Eestiga tõi esile nii meie tugevused kui ka kohad, kus on vaja teha strateegilisi otsuseid. Külastati Eckerö ja Haninge omavalitsust, nende hooldekodusid ja haridusasutusi, sealhulgas gümnaasiumi, kus õpivad 16–20-aastased suurte erivajadustega noored.

Eakate koduhooldus – igapäevaelu osa, mitte hädalahendus

Eestis on koduteenused sageli pigem neile, kes enam iseseisvalt toime ei tule. Rootsis aga on **koduhooldus ennetav teenus, mis hoiab eaka kauem kodus keskkonnas.**

- **Paindlikkus ja personaalsus.** Eestis oleme harjunud mõtlema teenusest kui tunnipõhisest paketest. Rootsis kujundatakse teenus vastavalt inimese igapäevaelule. Kui on abi vaja ravimite võtmisel, tuleb töötaja just sel ajal. Kui suurem mure on üksildus, siis on töötaja roll pakkuda seltsi.
- **Abivahendid ja tehnoloogia.** Turvatunnet pakkuv häirenupp või kaugjälgimissüsteem eaka kodus on Rootsis tavapärane – nii ei pea inimene kohe kolima hooldekodusse.

Suurim erinevus Eestiga on rahastus. **Eckerö sotsiaalvaldkonna eelarve on 60 miljonit eurot, samas kui Rae valla kogu eelarve on 80 miljonit eurot.** Rootsi maksusüsteem tagab, et umbes **50% brutopalgast läheb maksudeks** ning sellest **80% laekub kohalikele omavalitsusele.** Nii saab kohalik omavalitsus suunata kordades rohkem vahendeid sotsiaalteenustesse. Eestis liigub maksutulu valdavalt riigile ja omavalitsuste võimalused on kitsamad.

Õppetund: koduhoolduse kvaliteedi tõstmine nõuab investeringuid

Foto: erakogu

hooldustöötajatesse, tugiteenustesse ja tehnoloogilistesse lahendustesse.

Kuidas toetada 16+ vanuses erivajadustega noori

Sügava mulje jättis **Riksäpplets Anpassade Gymnasieskola** Haninges, kus õpivad autismispektri häirete, suurte õpiraskuste, intellektipuude ja muude erivajadustega 16–20-aastased noored.

- **Lihtne hoone, suur sisu.** Moodulmaja meenutava koolimaja napp väline vorm ei takistanud kvaliteetset õpet – hariduse kvaliteet ei sünni luksusest, vaid inimeste pühendumusest.
- **Õppemetoodika.** Õpe toimub väikestes rühmades, igaihele lähenetakse individuaalselt. Näiteks valmistasid kergemate erivajadustega noored trühvleid, et arendada käelist osavust ja koostööd. Nende noorte klassis, kes ei hakka kunagi iseseisvalt toimetama, õpiti piltide ja sümbolite abil tundma pühi ja traditsioone. Õpetajate sõnul on suur saavutus, kui õpilasele jääb aastate jooksul meelde kasvõi üks äratundmine või emotsioon.
- **Personalitihedus.** Pea igal noorel oli õppetegevuse juures kaks täiskasvanut. See võimaldas sügavat individuaalset tööd. Eestis on selline suhe pea mõeldamatu.
- **Õpetaja roll.** Õpetaja oli samaaegselt mentor, turvatunde looja ja igapäeva- oskuste kujundaja – mitte ainult aine edastaja.
- **Meeste osakaal.** Ligi pool personalist olid mehed, mis rikastas õhkkonda, an-

dis noortele laiemat eeskujut, olles abiks ka füüsiliselt nõudlikumates olukordades.

Õppetund: kui tahame Eestis paremini toetada 16+ erivajadustega noori, peame looma turvalisi õpikeskkondi ja suurendama tugipersonali rolli. Uutest hoonetest ei piisa – vaja on pühendunud inimesi.

Õppereisilt jäi kõlama kolm järeltust:

- 1. Teenuste ennetav iseloom.** Rootsis pakutakse tuge enne, kui probleem muutub kriitiliseks. Eestis jõuab abi tihti kohale liiga hilja.
- 2. Ressursside kättesaadavus.** Oma valitsustel peab olema piisavalt raha ja otsustusõigust, et suunata teenused sinna, kus neid vaja on.
- 3. Inimene on keskmis.** Teenused kohandatakse inimese igapäevaelu, mitte abstraktse normi järgi.

Koostööettepanek ja tulevikuvaade

Nii Eckerö kui ka Haninge omavalitsus tegid ettepaneku jätkata koostööd ja kogemuste vahetust. Õppereisi üks väärtus oligi kontaktide loomine – ainult koos õppides ja parimaid praktikaid kohandades saame oma teenuseid paremaks teha.

Rootsi kogemus tõestas, et **väikesed ruumid ja lihtsad hooned ei vähenda suurt mõju.** Kui süsteem väärtustab inimest ja teenused on paindlikud, saab eakas väärikalt kodus vananeda ja erivajadustega noor kasvada turvalises keskkonnas.

Nüüd tuleb mõelda, kuidas õpitud Eestis rakendada. Raha on oluline, kuid sama tähtis on hoiak: kas näeme sotsiaalteenuseid kuluna või investeringuna inimeste elukvaliteeti ja kogukonna tugevusse.

Õppereis toimus projekti „**Sotsiaaltöö teenuste kvaliteedi arendamine Rootsi kogemuse põhjal**“ raames, mida rahastati **Leader toetusmeetmest Sotsiaalfond+ programmist.** Projekti algataja ja kirjutaja oli Rae abivallavanem **Bärbel Salumäe.** Delegatsiooni kuulusid Rae vallast veel **Maile Kubjas, Ülle Parmas, Liivi Puumets, Virve Sepp, Svetlana Uiibo ja Katri Roosimägi.**

Pai meie kultuurihingedele

EVA JAANSON

RAE VALLA KULTUURISPETSIALIST

17. septembri õhtul vuras kultuurirahvaga täitunud eribuss Rae vallast teistpoole Tallinna, sest Põhjala tehase ankrusaalis toimus meie valla kultuurivaldkonna eestvedajate tänuõhtu. Tänuõhtu oli seekord pühendatud peaaesjalikult Rae valla kohaliku laulu- ja tantsupäeva Jüri Klunker 30. toimumisaastale, suvisele ISEOMA üldlaulu- ja tantsupeole ning loomulikult tänavusele eesti raamatu teema-aastale.

Just raamatuaastast sai inspiratsiooni tänuõhtu kohalalik, kuna ankrusaal on korraga nii raamatupood (REaD), kohvik kui sündmuspaik. Külaliste kehakinnituse eest hoolitsetes koduse puudutusega Kopli Köök. Tänuõnad kõneles abivallavanem Bärbel Salumäe. Meelelahutuseks aga esinesid suurepärase energiaga

Foto: Ott Kattel

ja mõnusa vürtsiga Kaisa Ling ja Rene Paul. Tänuõhtuga teeb vallavalitsus pika pai neile, kes päevast päeva eesti

kultuuri edasi kannavad ja annavad. Tuhat tänu veelkord teile kõigile, meie kultuurihinged!

Südamlik retk mesinduse ja looduse radadel

KAIN LASN

REISIL OSALENU

6.–7. septembril toimus Rae valla 55+ elanike õppereis Pärnumaale ja Viljandimaale. Külastasime nelja talu ja Kädva külamaja. Retke keskmes olid mesindus, apiteraapia ja ravimtaimed.

Esimesena peatusime Muti talus, kus elupõlised mesinikud Ülle ja Vahur Talimaa jagasid oma teadmisi ning saime maitsta mitmeid mesindussaadusi. Seejärel suundusime Viljandimaale Energia tallu, ravimtaimikeskusesse Navesti jõe ääres. Aivar ja Tiiu Siim tutvustasid oma looduslähedast eluviisi ja talu tegemisi. Maitsev lõunasöök ning jalutuskäik ravimtaimepõldudel olid tõeliselt kosutavad.

Teise päeva hommik algas Varjula talus, kus Tarmo Raba tutvustas apiterapiamaja. Saime teada, kuidas mesilaste sumin ja taruõhk võivad tervist toetada. Järgnes Panga talu, kus perenaine Silva Tamsalu rääkis Eestis aretatud roosidest ning näitas salve ja

Reisilised Tarmo Raba mesilasteraapia maja eest. Foto: Kai Lasni erakogu

tinktuure, mida ta mesindussaadustest valmistab.

Õppereisi lõpetas soe vastuvõtt Kädva külamajas. Kuulasime Eha Metsalliku põnevat juttu loodusravist ja kaaniteraapiast. Kõik külastatud ta-

lud olid omanäolised ja väärtusliku sisuga. Ehedad kohtumised südamega tegutsevate inimestega jätsid sügava mulje.

Sõitsime mööda väikseid teid, läbi metsade ja põldude. Just seal, kus elu kulgeb rahulikult ja loomulikult. Rõõmustasime, kui palju on veel Eestimaa nurkades avastada. Ka reisikaaslasel olid rõõmsameelsed ja toetavad – sellises seltskonnas oli lihtne uusi teadmisi omandada ja ilusat Eestit nautida. Reisijuhiks Marianne Rosenfeld.

Õppereisi korraldaja MTÜ Austame Algusest on registreeritud Rae valda, kuid selle tegevused ulatuvad nii üle Eesti kui ka Euroopasse. Tutvu tegevustega kodulehtede kaudu: www.maaelureisid.ee või www.mesilaspere.com.

Reis toimus ESF+ meetme „Sotsiaalne sidusus“ toel MTÜ Põhja-Harju Koostöökoogu kaudu.

Projektitegevused jätkuvad. Jälgi kodulehte või helista projektijuht Mariannele telefonil 502 9006.

Rae Handballi juht: käsipall on tulnud Rae valda, et jääda

RAE SÕNUMID

Rae vallas on pikalt ja edukalt tegutsenud erinevad korv- ja võrkpalliklubid, neile lisandus sel suvel uue pallimänguna käsipall, kui Peetri kandis alustas tegevust klubi Rae Handball. Rae Sõnumid tegi juttu klubi asutaja ja peatreeneri Kai-mar Leesiga, et uurida, kuidas klubi sündis, millised on selle eesmärgid ja mille poolest klubi eristub teistest.

Kust tuli idee Rae valda käsipalliklubi asutada?

Käesoleva hooaja alguses alustanud Rae Handball kasvas välja klubist HC Tallinn, mille noortest ja perspektiivikatest käsipalluritest paljud elasid, õppisid ja treenisid Rae vallas. See klubi ammandus mingil hetkel meie jaoks, tekkis soov teha samm edasi ning kutsuda Rae vallas ellu uus ja värske käsipalliklubi. Idee saigi sel suvel teoks.

Milline klubi on Rae Handball?

Meie põhimõte on tegutseda läbimõeldult ja kvaliteetselt, mitte teha laiapõhjalist värbamiskampaaniat. Me keskendume sisulisele tööle nende noortega, kes on meie juurde tulnud ja soovivad siiralt pühenduda. Hetkel tegutseme kahe grupiga: nooremad (2015–2017) ja vanemad (2011–2014), kus kummaski soovime hoida 16–18 motiveeritud poissi.

Oleme plaaninud avada ka tüdrukute grupi, mida väga oodatakse. Treener on olemas, praegu kehakultuuri õppiv endine Peetri kooli õpilane, kuid kahjuks ei ole siiani saanud selleks vajalikke saaliaegu.

Meie klubis on midagi erilist: eesmärk on hoida trennikeskond sõbralik ja mänguline, samas tööine, harsartne ning arendav. Trennide ajal mängib muusika, poisid on keskendunud ja pingutavad, samal ajal püsib hea tuju ja mõnus õhkkond. Enne ja pärast trenni valitseb tõeline „mega vibe“, kõik on rõõmsad ning trenni ajal on fookus paigas. Lisaks on meil

Foto: erakogu

ägedad roosad särgid ja uudne koduleht, kuid kõige tähtsam on, et teeme oma asja südame ja hingega.

Olete osalenud juba ka turniiridel ja väga edukalt?

Meie poisid alustasid hooaega jõuliselt – septembris õnnestus kahe nädala jooksul võita üks rahvusvaheline turniir Eestis ja teine Leedus. Sügisel ootavad ees Eesti karika- ja meistri-võistlused. Eelmisel aastal võitsime sama U12 tiimiga, toona veel HC Tallinna ridades, Eesti meistritiitli. See on suurepärane saavutus ning meie kindel soov on tänava tiitlit kaitsta.

Millised on klubi tulevikuplaanid?

Tulevikuplaanid on kindlasti perspektiivikad. Eesmärk number üks on jätkusuutlikkus. Soovime pakkuda tänaastele poistele, kes on juba näidanud tahet ja pühendumust, võimalust areneda kõrgemal tasemel. See tähendab nii osalemist Eesti kui ka rahvusvahelistel võistlustel ning laagrites, ja kõige vajaliku tagamist treeningu ning taastumise toetamiseks. Pärast põhikooli võiks neil olla võimalus jätkata näiteks Skandinaavias või Kesk-Euroopas, ühendades käsipalli ja õpingud. Teen omalt poolt kõik, et aidata noortel selleni jõuda, kui nad sellise valiku teevad.

Klubi taustal on ka väga aktiivne vanemate kogukond?

Meil on vedanud, et paljud lapsevane-

mad on meie projektiga kaasa tulnud. Minu kindel veendumus on, et tahan hoida kogu „komplekti“ ala juures – see tähendab, et poisid tunneksid end trennis hästi ning et lapsevanemad näeksid rõõmuga, et nende lapsed on käsipalli mängides õnnelikud. See omakorda innustab vanemaid tulema trenne vaatama, võistlustele kaasa elama ja noori toetama. Korraldan ka ühisüritusi, et pered ja kogukond oleksid omavahel rohkem seotud ning käiksime kõik rõõmsal meelel ühte jalga.

Kuidas iseloomustaksite käsipalli kellelegi, kes pole ise sellega kokku puutunud?

Käsipall ei ole Eestis kahjuks väga populaarne ala, kuigi Euroopas on see ülimalt hinnatud spordimäng. Miks seda meil ei osata või ei taheta piisavalt turundada, on raske öelda. Tegelikult on käsipallis olemas kõik, et teha see mängijatele nauditavaks ja pealtvaatajatele põnevaks – saab joosta, visata, vastast takistada ning kogu mäng on tempokas ja emotsionaalne.

Kas ootate klubisse ka uusi mängijaid?

Mõlemas treeninggrupis – nii 2015–2017 kui ka 2011–2014 sündinud poiste seas – on veel mõned vabad kohad. Trennid toimuvad Peetri kooli spordihoones. Huvilised on oodatud liituma! Lisainfo info@raehandball.ee, tel 5621 0435, <https://www.cc-rhandball.ee/>

Rae spordikeskust asus vedama kogenud spordivaldkonna juht

RAE SÕNUMID

Alates septembrist juhib Rae spordikeskust Peeter Tishler, kellel on pikaajaline kogemus spordivaldkonnas. Rae Sõnumid vestles temaga esmastest muljetest, eesootavatest väljakutsetest ning uuris, mis teda töös enim innustab ja kuidas ta vabal ajal energiat kogub.

Millised on Teie esimesed muljed uuest töökohast ja meeskonnast?

Minu jaoks on kõik uus septembris. Kui 1. septembril Rae spordikeskusesse tööle jõudsin, oli tunne kui oleksin jõudnud 1. klassi. Algus oli igati meeldiv: kõigepealt sain tuttavaks spordikeskuse administraatori ja puhastusteenindajatega, kes jätsid toreda ja rõõmsa mulje. Valguskül-lases kabinetis ootasid mind valla-vanem Tarmo Gutmann ja lähemad kolleegid. Spordikeskuse nooruslik meeskond jätab professionaalse mulje, kus vastutused ja valdkonnad on hästi paigas. Tänapäevaks olen jõudnud külastada kõiki spordirajatise ja koh-tunud sealsete inimestega. On näha, et inimesed teevad oma tööd südamega, toimib hea koostöö koolide ja Rae huvialakooliga.

Milliseid suuremaid väljakutseid ja võimalusi näete oma töös Rae spordikeskuse juhina?

Rae spordikeskuse missioon on luua innustav, aktiivset elustiili kujunemist ja hoidmist toetav sportimiskeskond kõikidele Rae valla elanikele. Seega minu peamine väljakutse on olla hea partner Rae valla elanikele, koolidele ja organisatsioonidele. See tähendab kvaliteetsete tingimuste loomist ja hoidmist meie spordirajatistes. Kvaliteetsete tingimuste all mõtlen lisaks kaasaegsetele spordiobjektidele ka kaasaegset organisatsiooni, kus on tasemel kliendisuhetus, digivõimekus ja avatus muutustele. Augustis avatud Jüri staadion on hea näide kvaliteetsete sportimisvõimaluste loomisest val-

Rae spordikeskuse juht Peeter Tishler uuel Jüri staadionil. Foto: Üllar Kerde

la lastele ja sportlastele.

Uus väljakutse on kaasa rääkimine 2028. aastaks valmiva Raemõisa kooli juurde rajatava spordikeskuse loomisel. Samuti on algatatud protsess Kindluse kooli juurde täismõõtmetes kergetõustikuhalli rajamiseks. Selle teostumine saab olema suur väljakutse, mis jätkuvalt kinnistab Rae valla nooruslikku ja sportlikku kuvandit.

Igapäevases töös on väljakutseks saada veelgi paremini tööle spordikeskuse sisemine töökorraldus ja sportimisvõimaluste laiendamine klientidele.

Millised on Teie varasemad tööalased kogemused?

Minu varasem töökogemus on seotud spordivaldkonnaga. Olen juhtinud Kergetõustikuliitu, Tallinna Spordiliitu, Eesti Võimlemisliitu ja Audentese spordiklubi. Viimane töökoht oli Nõmme spordikeskus, mis oli heaks ettevalmistuseks tänases ametis. Eri-nevate spordiorganisatsioonide juhtimine on andnud mulle palju kogemusi inimeste ja protsesside juhtimisel.

Mida peate oma töös oluliseks? Mis Teid töö juures kõige rohkem motiveerib?

Minu jaoks on oluline oma meeskonna usaldamine, vastutuse jagamine ja koostöö. Ma kindlasti ei ole juht, kes jälgib kaamerast, mis kell keegi tööle tuleb või läheb. Pean oluliseks kokkulepetest kinnipidamist ja eesmärkide saavutamist. Mind käivitab olukord, kus on näha, et asju saab paremaks teha ja ma saan sellesse kaasata ka teisi. Olen meeskonnamängija ning tunnen rõõmu eesmärkide saavutamisel. Ka väikesed edusammud väärivad positiivse tagasiside andmist asjaosalistele.

Kuidas Te veedate oma vaba aega?

Mängin regulaarselt korvpalli ja tennisit. Vahel eksin ka jõusaali, kuhu seoses Rae spordikeskuse võimalustega loodan edaspidi rohkem jõuda. Mulle meeldib süüa valmistada ja koos perega õhtusööke nautida. Kuna tütar tegeleb ratsutamisega, siis pakub suurt huvi ja palju rõõmu ratsasport.

Raamatuaasta vaip sai Jüris eestikeelse piibli ja jaanalinnu võrra rikkamaks

RAE SÕNUMID

Mööda Eestit tiirutav raamatuaasta piltvaip jõudis septembri alguses Jürisse Rae valla raamatukokku, kus kõigil huvilistel oli võimalus nädala jooksul teha oma nõelapisted sellesse omalaadsesse kunstiteosesse ja tikkida end niimoodi ajalukku. Seda võimalust kasutas kaugelt üle 100 inimese.

Tikkijate seas oli erinevas vanuses kooliõpilasi ja eakaid prouasid, kohalike ettevõtete töötajaid ja noortekeskuse inimesi, vallaametnikke ja aukodanikke, perekondi ja raamatukogutöö-

tajaid, vilunud käsitöötegijaid ja neid, kes võtsid tikkimisnõela kätte esimest korda. Tikkijatele olid väsimatu nõu ja jõuga abiks kohalik käsitööentusiast Piibe Padari ja käsitööhuvilistest raamatukoguhoidjad.

Vaip sai Jüris ka ühe väga olulise täienduse: 1739. aastal ilmunud esimese eestikeelse piibli, mis tõlgiti Jüri koguduse pastor Anton Thor Helle eestvedamisel. Piibli kõrval leidis vaibal endale koha ka jaanalind, kuna just selles raamatus kasutati seda eestikeelset sõna esmakordselt.

Tähelepanelikud tikkijad märkasid veel, et vaibal ei olnud ka tuntud raamatu- ja multifilmi tegelast Leiu-

tajateküla Lottet. Seegi viga sai Jüris parandatud ja vahva koeratüdruk vaibale jäädvustatud.

Taani hindamisraamatu kõrvale tikiti aga raamatus 1241. aastal mainitud tänases Rae vallas asuvate külade nimed.

Eesti raamatu 500. sünnipäeva auks loodud ja raamatuajaloole pühendatud ligi 17-meetrine piltvaip käib kõigis maakondades, kus erinevates rahvaraamatukogudes saavad kõik selle valmimisele kaasa aidata. Lõpuks jõuab vaip Eesti Rahva Muuseumisse.

Huvilistel on võimalus vaiba käekäigul silm peal hoida spetsiaalse Facebooki lehe „Raamatuaasta vaiba tikkimine“ kaudu.

Taani hindamisraamatus mainitud tänase Rae valla külad. Foto: Ülle Siska

Piltvaipa käisid Jüris tikkimas ka kooliõpilased. Foto: Ott Kattel

Leiuatajateküla Lotte. Foto: erakogu

Esimene eestikeelne piibel ja jaanalind raamatuaasta vaibal. Foto: Ruth Roht

Rae valla segakoorid austavad Veljo Tormise pärandit

TOOMAS ARU

RAE KULTUURIKESKUSE JUHATAJA

Veljo Tormis on üks 20. sajandi mõjukamaid eesti heliloojaid, kelle koorilooming on lahutamatu seotud rahvalaulu traditsiooniga. Tema muusika on kandnud regilaulu väge üle põlvkondade ning kõlanud lavadel üle kogu maailma, kujundades eestlaste identiteeti ja kinnistades meid laulurahvana.

18. oktoobril tähistavad neli Rae valla segakoori helilooja Veljo Tormise 95. sünniaastapäeva ühise kontserdiga. Laval astub pea sada lauljat, kes esitavad valiku Tormise koorimuusikast, tuues esile tema loomingu sügavuse, ilu ja väe.

Kontserdiga väärtustatakse rahvamuusikat ja kultuuri-pärandit, Tormise loomingu seob omavahel rahvalaulude ilu ja tarkuse, mineviku ja oleviku, tuletades meelde, kui rikkalik on meie rahvapärane ning kui tähtis on seda hoida ja edasi kanda. Üles astuvad **Rae kammerkoor** (dirigent Ingrid Orumaa), **segakoor Heliand** (dirigendid Ragne Rüütelmaa ja Brenda Kruusmäe), **Patika külakoor** (dirigent Igor Nikiforov) ning **Kindluse kogukonna koor** (dirigent Anneli Riisalu).

Esitasime dirigentidele mõned küsimused.

Veljo Tormis sidus oma loomingu rahvalaulu ja nüüdisaegse koorimuusika. Millise pärandi ta teie arvates eesti muusikale jättis?

Anneli Riisalu, Kindluse kogukonna koor:

„Räägime tihti, kui oluline on hoida ja edasi kanda meie kultuuri ning selle juurde kuuluvaid laule, tantse ja traditsioone. Veljo Tormis sidus oma loomingu vana ja uue, näidates, kui rikkalik on meie rahvapärane ja kuidas vanad rahvalaulud võivad kõlada tänapäeva kontekstis värskest ja aktuaalselt. Tänu koorilaulule on see pärimus saanud laia kõlapinna – Tormise muusika, mis põhineb rahvalauludel, kuulub pea iga eesti koori repertuaari. Tema teosed annavad sellele pärandile võimaluse särada ka tänapäeval, hoides elavana meie kultuuri ja identiteeti.“

Ingrid Orumaa, Rae kammerkoor:

„Helilooja Veljo Tormis jättis eesti muusikale hindamatu pärandi, mis on ühelt poolt sügavalt rahvuslik ning teisalt rahvusvaheliselt kõnekas. Ta mõistis vajadust muusikalise emakeele järele ning pühendunud töö tulemuseks sai tema südameasjaks regilaul ja selle traditsiooni taas ellukutsumine. Ta leidis rahvalaulus peituvat väe, ürgsuse ja poeetilist, andes sellele uue hingamise koorimuusika kaudu.“

Nii sidus ta meie muusika sajanditevanused juured nüüdisaegse helikeelega, luues midagi, mis on äratuntavalt eestipärane, kuid samas universaalselt mõistetav. Tema loomingu on saanud eesti koorikultuuri vundament,

Ingrid Orumaa. Foto: Ott Kattel

Ragne Rüütelmaa. Foto: Ott Kattel

Anneli Riisalu. Foto: Ruudu Rahumaru

mille najal saavad kasvada uued heliloojad ja lauljad. Samuti aitas ta kujundada Eestist laulurahva kuvandit, sest tema teosed on kõlanud üle maailma ning toonud meie kultuurile rahvusvahelist tunnustust.

Kokkuvõttes jättis Tormis meile pärandi, mis ühendab mineviku ja tänapäeva, ning mis tuletab meelde, et oma rahvalaul on hindamatu varandus, mida hoida ja edasi kanda.“

Kuidas on Veljo Tormise loomingu mõjutanud eesti koorimuusika traditsiooni ja teie tööd dirigendina?

Ragne Rüütelmaa, segakoor Heliand:

„Veljo Tormis jättis eesti muusikale tohutult väärtusliku pärandi. Ta sidus rahvalaulu ja nüüdisaegse koorikeele nii, et need kõlavad ka täna elavalt ja kõnetavalt. Talle oli alati tähtis, kust tekstid ja viisid pärinevad, ning ta oskas tuua välja nende sisu ja emotsiooni. Tänu Tormisele on meil alles need päris lood ja tunded unustatud paikadest ja aegadest, mis koorilaulus edasi elavad. Dirigendina on see mulle andnud arusaamise, et nende tekstidega jutustame me päris lugusid, kanname edasi tõelisi emotsioone ning austame oma keelt ja traditsioone.“

Sügis – aeg tugevdada oma tervist: millised vitamiinid sind aitavad?

KRISTI AEDMA

TOITUMISNÕUSTAJA, NORVITA TURUNDUSJUHT

Kui suvepäikese energia hakkab hääbuma ja jahe-
dad tuuled sügise saabumist kuulutavad, vajab
meie keha üha rohkem tuge, et püsida terve, kes-
kendunud ja energiline. Immuunsüsteemi tugevdamiseks
kui ka üldise heaolu tunde säilitamiseks vaatame üle, mil-
listele vitamiinidele rõhku panna ja kuidas neid saada.

Millised vitamiinid on sügisel kõige olulisemad?

1. D-VITAMIIN – päikese puudujäägi kompenseerija

Sügis-talve perioodil ei saa D-vitamiini päikesest, kuid see on just oluline immuunsüsteemi normaalseks toimimiseks, luude ja hammaste terviseks ning energia hoidmiseks. Seetõttu on põhjamaades soovituslik võtta D-vitamiini juurde toidulisandina.

D-vitamiini toiduallikad: rasvased kalad (nt lõhe, makrell, heeringas), muna (munakollane), D-vitamiiniga rikastatud piimatooted ja taimsed joogid.

2. C-VITAMIIN – looduslik kaitsekilp

C-vitamiin on immuunsuse toetaja, aidates kehal tõhusamalt võidelda viiruste ja bakteritega, ja oluline antioksüdant, mis kaitseb rakke oksüdatiivse stressi eest ning aitab kaasa haavade paranemisele ja naha kollageeni tootmisele. Kuna sügisel suureneb kokkupuude erinevate haigustekitajatega, on igapäevane C-vitamiini tarbimine kasulik ennetav meede.

C-vitamiini toiduallikad: paprika, must sõstar, astelpaju, tsitruselised (apelsin, greip), kiivi, kapsas, brokoli.

3. B-GRUPI VITAMIINID – energia ja närvisüsteemi toetajad

B-vitamiinid mängivad kesket rolli energia tootmises, närvisüsteemi talitluses ja stressi vähendamises. B-vitamiinide puudus võib viia väsimuse, ärrituvuse ja keskendumiskosteni – kõik sümptomid, mis sügisel ajal sagedamini esinevad.

B6-vitamiini toiduallikad: banaanid, täisteratooted, pähklid, kana. **B9-vitamiini toiduallikad:** spinat, avokaado, rohelised lehtköögiviljad, kaunviljad. **B12 vitamiini toiduallikad:** maks, liha, kala, munad, piimatooted.

4. MAGNEESIUM – rahu ja uni sinu kehas

Magneesium aitab kehal lõõgastuda, toetab südame-
tööd, lihaskiirust ja närvisüsteemi tasakaalu. Sügisel stressirohked perioodid, unetuse sagenemine ning kiire töötempo võivad organismi magneesiumivarud kiirelt ammendada. Magneesium aitab kaasa ka D-vitamiini aktiveerumisele kehas, seega on neil ka sünergiline mõju.

Magneesiumi toiduallikad: kõrvitsaseemned, mandlid, spinat, täisteratooted, oad, tume šokolaad

Foto: NorVita

5. TSINK – tõhus liitlane külmetuste vastu

Tsink mängib võtmerolli immuunsüsteemi reguleerimisel ja on üks esimesi mineraale, mille puudus võib suurendada haigestumise riski. See toetab ka rakkude uuenumist, naha tervist, haavade paranemist ning maitse- ja lõhnemele funktsioneerimist. Sügise ja talve viirushooaegadel aitab tsink vähendada nohu kestust ja intensiivsust.

Tsingirikad toiduained: veiseliha, kõrvitsaseemned, kikerhernes, täisteratooted, munad, kaer, pähklid.

Toidulisandid aitavad vitamiine kätte saada

Kuigi tasakaalustatud toitumine on parim viis vajalike vitamiinide ja mineraalainete saamiseks, ei pruugi see alati igapäevaelus õnnestuda. Siin tulevadki appi toidulisandid. Viimastel aastatel on üha enam tähelepanu pälvinud vedelal kujul vitamiinid, näiteks suukaudsed spreivitamiinid ja geelid, mis pakuvad mitmeid eeliseid võrreldes tablettide või kapslitega.

Vedelad vitamiinid imenduvad organismis kiiremini ja tõhusamalt, kuna toimeained jõuavad otse suu limaskestast kaudu vereringesse. See võimaldab kehal vitamiine paremini omastada, eriti inimestel, kellel on seedimise või neelamisega raskusi. Lisaks on nende tarvitamine mugav – spreid või geel ei vaja vett, on lihtne kaasas kanda ja meeldiva maitsega. Selline vorm sobib hästi nii lastele, eakatele kui ka kõigile, kes soovivad lihtsat ja tõhusat viisi oma tervise toetamiseks. Kui toidust jääb vajaka, siis aitab õige toidulisand selle puudujäägi turvaliselt ja tõhusalt katta ning vedel vorm võib siin mängida olulist rolli.

NorVita on Eesti ettevõtte, mis keskendub teaduspõhiste ja uuenduslike toidulisandite arendamisele, spetsialiseerudes just vedelal kujul vitamiinidele (suukaudsed spreid ja geelid). Ettevõtte eesmärk on pakkuda mugavaid, tõhusaid ja kvaliteetseid terviselahendusi, mis toetavad inimeste heaolu igapäevaselt.

Usinad suvelugejad lugesid läbi ühtekokku 895 raamatut!

RAE VALLA RAAMATUKOGU

Raamatukogud üle Eesti korraldavad suvelugemise mängu, et meelitada lapsi raamatute ja lugemise juurde ka suvekuudel. Sama on juba aastaid teinud ka Rae valla raamatukogud.

Sel korral osales Rae valla raamatukogude suvelugemise mängus kokku 70 last, kes lugesid suve jooksul läbi ühtekokku 895 raamatut ehk keskmiselt ligi 13 raamatut lapse kohta. Absoluutse lugemisrekordi püstitas aga Peetri raamatukogu lugeja, 9-aastane Paul Patrick Rüütelmaa, kes jõudis vähem kui kolme kuuga läbi lugeda tervelt 81 teost! Suvelugejaid oli koolieelikutest kuni 15-aastaste noorteni.

Jüri, Lagedi ja Vaida raamatukogu ühine mäng

Jüri, Lagedi ja Vaida raamatukogu on viimastel aastatel korraldanud suvelugemise mängu ühiselt. Sel aastal oli mängu edukaks lõpetamiseks vaja 1. juunist kuni 31. augustini laenutada raamatukogust ja läbi lugeda kuus eakohast raamatut. Kui raamat loetud, sai laps väikese lõbusa ülesande, näiteks mängida raamatukoguhoidjaga Uno kaardimängu või trips-traps-trulli, lugeda tähestikku, panna kokku väike pusle või teha kümme kükki – ja seejärel löödi tema suvelugemise „passi“ tempel.

Vähemalt kuue raamatu lugeja oli oodatud ka lõpuüritusele, mis toimus Rae valla raamatukogus Jüris. Kutse sinna teenisid rohkem kui 40 usinat lugejat. Lõpuüritusel said lapsed osa vahvast Marianne papagoi-*show*'st ja raamatukoguhoidja Terje õpetas osa-

Foto: Ülle Siska

lejatele õhupalliloomade tegemist. Igale tublile lugejale oli auhinnaks diplom ja väike kingitus.

Ka Peetri raamatukogu viib läbi populaarset suvelugemist

Peetri raamatukogu korraldas samuti suvelugemise mängu, kuid veidi teiste reeglite alusel. Suvelugemine algas seal samuti 1. juunil, kuid lõppes juba 25. augustil. Selle aja jooksul lugesid lapsed meelepäraseid, kuid eakohaseid raamatuid ning iga loetud teose eest said nad preemiaks lugemispassi templi. Eesmärk oli templeid koguda vähemalt kümme – selline tulemus tõi kaasa kutse suvelugemise lõpupeole.

Õnnelikke finišeerijaid ootas lõ-

puüritusel raamatupoe kinkekaart, šokolaad ja järjehoidja. Üllatusesinejaks oli teadusteater Keemiakool, mis tegi rohkelt pauku, tekitas plahvatavat udu, lennutas rakette ja valmistas kiirjättist. Selline etendus tekitas vaimustust nii lastes kui ka kohale tulnud täiskasvanutes. Seejuures ei unustanud *show* läbiviija sugugi, mis on koosviibimise põhjus ning pikkis oma jutu sisse sageli tarkuseteri stiilis „selle kohta saate raamatutest juurde lugeda“. Põnev, hariv ja motiveeriv ühekorraga!

Suvelugemine aitab hoida ja arendada lugemisostust

Suvelugemise üritusi raamatukogudes korraldatakse mitmel olulisel põhjusel. Üks tähtsamaid on lugemisostuse hoidmine ja arendamine – suvevaheajal kipub laste lugemisostus ja seda eriti algklasside lastel langema, kui nad pidevalt ei harjuta. Seetõttu aitavad suvelugemise mängud hoida lugemisostust, ärgitada lugema ja arendada seda lõbusal ning mitmekesisel moel. Väga oluline on ka lugemisharjumuse kujundamine ja see, et laps tunneks lugemisest rõõmu, saaks raamatutest ja raamatukogust positiivseid elamusi, leiaks uusi lemmikuid. Siis on lootust, et laps loeb vabatahtlikult ka tulevikus. Muidugi on ju ka tore saada auhindu ja tunnustust, leida uusi sõpru nii laste kui raamatute seast ning koos teistega lustida lõpuüritusel. Raamatukogudel on põhjust rõõmustada, et suvelugemisest osavõtjate arv on meil suhteliselt suur ning lapsed on ka edaspidi tublid lugejad.

Suvelugemine Rae valla raamatukogudes

Raamatukogu	Lugejate arv	Loetud raamatute arv
Peetri	26	383
Lagedi	23	291
Jüri	18	203
Vaida	3	18
Kokku	70	895

Võõrnälkjate tõrjega on vaja jätkata ka sügisel

KESKKONNAAMET

Kuiigi sügisised ilmad on jahedamad, pole veel õige aeg võõrnälkjate, s.o hispaania teeteo ja mustpeanälkja tõrjet lõpetada. Nälkjad toimetavad ka sügisel, kuni ilmad pole veel külmaks läinud.

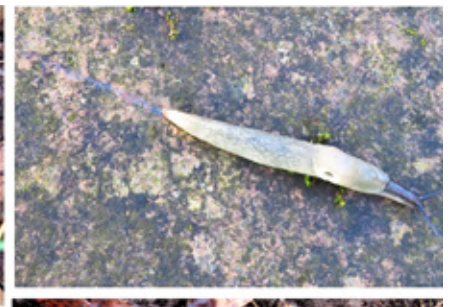
Pehme ja niiske ilmaga võivad nälkjad muneda hilissügiseni. Hispaania teetigu paigutab munad väikeste kobaratena näiteks kõdukihi alla, lehevõi kompostihunnikusse, kasvuhoo- ne serva alla. Mustpeanälkjas muneb lehtede alla, lehehunnikutesse aga ka mulla pindmisse kihti.

Kui ilm läheb külmemaks, otsivad nälkjad varjulisi, külma eest kaitstud talvitumiskohti, näiteks komposti-, lehe- ja oksahunnikud, vihmaussikäigud või mitmesugused praod pinnases, ehitiste servaalused.

Mida varem lumi maha sajab, lumerohkem ja pehmem on talv ning mida kauem lumikate maapinnal püsib, seda paremad tingimused on võõrnälkjatel talve üleelamiseks. Mõlemad liigid taluvad ka väikest külma (kuni -2 kraadi). Külma taluvad paremini just noored isendid ja munad. Täiskasvanud nälkjad, kes on mune- nud, hooaja lõpus enamasti surevad.

Soovitused sügisesteks tegevus- teks:

- Korja ja surma jätkuvalt nii hispaania teetigusid kui ka mustpeanälkjaid. Kogutud isendid surma nn kiire surmamise põhimõttel, näiteks nälkjat pooleks lõigates või kogutud nälkjatele keevat vett peale valades.
- Surnud nälkjad mata labidasügavusele maha või vii spetsiaalsesse kogumiskonteinerisse. Kogumiskonteinerisse viies veendu eelnevalt, et kõik isendid on surnud! Võõrnälkjad tuleb konteinerisse panna kas suletud kilekotis või purgis. **Kogumiskonteinerid asuvad:** Jüri jäätmejaama aia taga (Traavi tn 5, Jüri alevik), Järveküla jäätme punkti aia taga (Turu tee 25, Järveküla), Tulbi tee 32 mänguväljakul, Rae külas.
- Kindlasti korja kokku tigude munakogumid, vala keeva veega üle või suru katki. Teomunad tunned ära selle järgi, et need on valkjad, klaasjalt

Mustpeanälkjas. Foto: Ene Grass

läbipaistvad. Edasi käitu nagu surmatud isenditega.

- Nälkjad otsivad munemiseks ja varjumiseks niisket kohta: hoi- a puhmiku- ja põõsaalused, erinevad piirded, seinääred hooldatuna; löika koltunud püsikutevarred madalalt ära; kompostihunniku olemasolul kaeva see läbi; kontrolli perioodiliselt üle lillepotid, taimekastid, erinevad alused.

- Abi võib olla looduslike vaenlaste aeda meelitamisel – erinevad linnud, mardikad, siilid, pardid – kõik võivad süüa võõrnälkjate mune ja noori isendeid.

- Mingil juhul ei või puulehti, õunu, taimvarsid jm aiapäätmeid viia loodusesse, kuna nii käitudes hoopis levitaksid võõrnälkjaid edasi! Komposti aiapäätmed oma aias või kasuta kohaliku omavalituse poolt ette nähtud lahendusi, s.h biojätmete konteinerid.

- Peenarde ümber võib rajada liivast, kruusast, munakoortest, kohvipak- sust, saepurust, tuhast kuivi või teravaid kaitseribasid – nälkjad ei taha sellisel pinnal liikuda. Selle mõju võib olla lühiajaline, mistõttu tuleks neid uuendada.

- Uusi taimi koju tuues tee neile hoolikas kontroll, istikute mullapall istuta sügavale ja tihenda mullaga, võimalusel hoi taimepotti läbipaistvas kile-

Hispaania teetigu. Foto: Evelyn Bucht

kotis mitu nädalat nn karantiinis.

- Kui su aias elavad võõrnälkjad, ära jaga oma aiataimi või kompostmulda teistele ning puhasta regulaarselt oma tööriistu ja tehnikat.
- Suhtle kindlasti naabritega, et ka nemad tõrjuksid võõrnälkjaid.

Võõrnälkjaid võime levitada ka täiesti juhuslikult sõidukite ja muu tehnikaga, ka küttepudega – kõige abil, kuhu nälkjad või nende munad võivad kinnituda. Seega alati, kui leiad kasvõi ühe võõrnälkja, suure või väikese, tuleb ta kiirelt hukata!

Teata võõrnälkja leiust teokaardi vahendusel: teokaart.keskkonnaamet.ee

Kuidas võõrnälkjaid ära tunda, loe lähemalt keskkonnaameti kodulehelt: <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/voorliigid/voornal- kjad>.

Aiajätmed komposti kohapeal või anna üle selleks ettenähtud kohta. Foto: [pexels.com](https://www.pexels.com)

Aiajätmete koht ei ole metsa all

EGE KIBUSPUU

RAE VALLA KESKKONNASPETSIALIST

Õunte valmimine ja lehtede langemine toob koduaedadesse ka suurema koguse aiajätmeid, mida on mõistlik kompostida kohapeal või anda üle selleks ettenähtud kohta.

Metsa alla või võsa vahele aias tekkinud jätmeid viia ei tohi. See ei ole ainult prügistamine – nii võivad levida nt Eesti loodust ohustavad võõrliigid. Jäätmeseadus näeb jätmete loodusesse viimise eest ette trahvi, mis võib ulatuda kuni 2400 euron. Trahvimine ei ole eesmärk omaette, kuid tuleb arvestada sellega, et jätmete loodusesse viimisel on soovimatud tagajärjed.

Näiteks võib kergesti kättesaadav kõhutäis meelitada sobimatusse kohta kokku metsloomi, suurendades haiguste levimise riski. Peenardelt koristatud lillepealsete ja kokku riisutud lehehunnikutega reisivad tõenäoliselt kaasa ka seemned, teomunad ning taimehaigused. Aiajätmete hulgas leidub sageli invasiivseid võõrliike, kes loodusesse sattudes võivad kiiresti vohama hakata ning ohustada looduslikku tasakaalu ja liigirikkust,

jõudes lõpuks tagasi kellegi koduaeda.

Metsaalustest aiaprügi hunnikutest on juba laiali kandunud näiteks kanada kuldviits, verev lemmmalts, pargitatrad ja Hispaania teetigu. Võõrnäkjatest saab teada anda keskkonnaameti teokaardi kaudu: teokaart.keskkonnaamet.ee.

Rae vallas saab aia- ja haljastujätmed viia tasuta:

Jüri jäätmejaama (Traavi tn5, Jüri alevik), avatud E,L,P kell 09.00–15.00 ja N,R kell 14.00–20.00, täpsem info: <https://jaatmejaam.rae.ee/>

- Järveküla jäätme punkti (Turu tee 25, Järveküla), avatud E,N,R kell 12.00–20.00 ja L,P kell 09.00–12.00. Haljastusjätmed tuleb kottidest välja valada!

Lisaks saab ajavahemikul 1.aprill – 30. november aia- ja haljastujätmeid tasuta ära anda oma kinnistult. Selleks tuleb pöörduda Rae valla korraldatud jäätmeveo teenust pakkuva ettevõtte poole: Eesti Keskkonnateenused AS, e-post tallinn@keskkonnateenused.ee või telefon 640 08 00.

Aia- ja haljastujätmed tuleb paigutada läbipaistvatesse kuni 200-liitristesse kilekottidesse, mida saab soetada kaubandusvõrgust. Tellimuse

tegemisel täpsusta palun üleantavate kottide arv ja asukoht. Teenuse tellimiseks täitke vastav vorm Eesti Keskkonnateenused AS kodulehel www.keskkonnateenused.ee.

Aias tekkinud puulehed ja muud taimed sobivad kõige paremini kohapeal kompostimiseks. Nii jõuavad toitained kõige lihtsamini jälle mulda tagasi ja ressursid jätmete transportimiseks jäävad kulutamata.

Toidu- ja köögijätmeid tuleb kompostida kinnises kompostis, et vältida metsloomade ja kahjurite (nt rotid) ligimeelitamist. Aia- ja haljastujätmeid võib kompostida ka lahtises aunas.

Kõigil kinnistuomanikel, kes ei anna biojätmeid üle kogumismahutiga, tuleb esitada avaldus (koos pildiga kompostist) Rae valla iseteeninduses: <https://iseteenindus.rae.ee>, valides menüüst „Oman kinnistut Rae vallas“ ning „Avaldus kinnistul kompostimiseks“. Avaldus on kinnituseks, et kogud biojätmeid liigiti, aga võtad need kohapeal ringlusesse.

Ära vii aiajätmeid loodusesse! Kui märkad looduse prügistajat või ebaseaduslikku jäätme hunnikut, teata sellest palun riigiinfo telefonil 1247.

Rae valla ujujad ja allveesportlased saavutasid suvel suurepäraseid tulemusi nii Eestis kui välismaal

SPORDIKLUBI FORTUNA

Lõppenud suvi osutus väga edukaks spordiklubi Fortuna sportlastele. Jüri ujulas treenivad sportlased tegid tugevaid tulemusi nii Eestis ja Euroopa meistrivõistlustel kui ka noorte maailmameistrivõistlustel.

Suve alguses toimusid ujumise Eesti meistrivõistlused Tartus. Delia Rink saavutas enda vanuseklassis kolmanda koha 50m vabaltujumises. Samal ajal tuli teisele kohale uue isikliku rekordiga Timo Vösokovski. Sisevõistluste kõige pikemal alal, 1500 meetri vabaltujumises tuli kolmandale kohale Kaur Vanari. Võistluste viimase medali tõi klubile Raul Oja, kes sai oma esimese individuaalse Eesti meistrivõistluste medali, tulles kolmandale kohale 50 meetri liblikujumises. Raul osales ka rahvusvahelistel Laste Mängudel, kus suutis samal ajal tulla taaskord kolmandale kohale!

Juuni lõpus Kreekas toimunud noorte maailmameistrivõistlustel lestatumises sai Eesti lausa kaks medalit – pronksmedali teenisid välja Krete Maalust ja 2024. aasta Rae valla parim noorsportlane Sten Baumann. Mõlemad sportlased võitsid medalid ballooniujumises (Krete 100 meetri distantsil ja Sten 400 meetri distantsil). Jüri ujulas treenivatest noortest osales võistlustel veel Johanna Kukk ja Robin Baumann.

Sellega spordiklubi Fortuna sportlaste suvised seiklused veel ei lõppenud! Juulis toimusid Poolas lestatumise Euroopa meistrivõistlused. Eesti meeskonda kuulusid ka meie kodubasseinist välja kasvanud Ann Ly Maiki Parts, Kaur Vanari ja Jane Zeltova. Sportlased olid tublid ning saavutasid kaks finaalkohta. Ann Ly Maiki saavutas kuuenda koha 100 meetri ballooniujumises ja Jane seitsmenda koha 50 meetri *bifins*-ujumises. Jane tegi sellel võistlusel ka kaks uut Eesti rekordit: 50 ja 100 meetri *bifins*-ujumises.

Ka augustis ei puhanud kaasaelajate närvid. Sellel aastal toimusid allveeorienteerumise Euroopa noorte ja täiskasvanute meistrivõistlused Eestis Viljandi järves. See võistlus läks Eesti tiimi jaoks väga edukalt! Oma esimese Euroopa noorte meistrivõistluste medali ehk II koha U21 vanuseklassis võitis Rassel Pihlak tsooniujumises. Samas vanuseklassis sai Georg Veevo pronksmedali täheujumises. Kahekordseks Euroopa noorte meistriks krooniti Elisabeth Vahtras (poi- ja paralleelujumises). Kusjuures need olid Elisabethi jaoks ka esimesed individuaalsed medalid tiitlivõistlustel.

Oma Euroopa meistri tiitlit kaitses Carmel Uibopuu poiujumises, saavutades lisaks esikoha ka paralleelujumises. Kolmas medal Carmelile sellelt võistlustel tuli koos Ann Ly Maiki Partsi: hõbemedal kaardiujumi-

Fotod: Oleksandr Zolotov

ses. Tõelist taset näitas Vladimir Kunitsõn, kes krooniti Euroopa meistriks kahel korral: poiujumises ja koos Nikolai Toveriga kaardiujumises. Individuaalselt saavutas Vladimir ka kolmanda koha tsooniujumises. Lisaks sellele saavutas Eesti meeskond kolmanda koha tiimiujumises koosseisus Georg Veevo, Rassel Pihlak, Vladimir Kunitsõn ja Nikolai Tover. Lisaks kuulsid Eesti allveeujumise tiimi esimest korda Krete Maalust ja Johanna Kukk.

Paralleelselt toimusid ka Eesti meistrivõistlused avaveeujumises, kus spordiklubi Fortuna sai kolmanda koha 4 x 1,5 km teateujumises. Medalivõitjad olid Raul Oja, Triin Truuvelt, Sofia Zielinski ja Mihkel Sai. Triin tuli ka teisele kohale oma vanuserühmas 5 km ujumises.

Kõik need tulemused said võimalikuks tänu edukale koostööle tiimis, tahtejõulistele sportlastele ning headele treeningvõimalustele Rae vallas. Kiidame sportlasi, treener Vladimir Kunitsõnit ning soovime kõigile edukat uut hooaega!

Rae valla mängude avaala võitis Patika

RAE SÕNUMID

Aastase pausi järel taas Rae valla mängude kavas olnud võistkondliku petanki võitis Patika küla. Mängiti kokku neli vooru šveitsi süsteemis ja seejärel karikasüsteemis kolm kohamängu. Finaalis oli Patika tulemusega 13:6 parem Karla külast. Kolmanda koha heitluses sai Team Järveküla & Sõbrad jagu tulemusega 8:4 Peeter I-st.

Pika ja külma võistluspäeva Jüri terviseradadel kannatasid ära kokku 26 võistkonda, sh ka 31 eriti tublit noormängijat, kes said koos vanemate või õpetajatega sporti teha.

Võitjavõistkonna esindaja **Margus Vainu** sõnul on petank üks väheseid Patika trumpalasi. „Meil on arvata-vasti ainukesed Rae vallas tegutsevad regulaarselt petan-ki harrastajad ja hea tulemus sellel alal oli oodatav. Eks teised alad liigutavad meid kindlasti üldarvestuses alla-pole, aga püüame anda oma parima. Tahan siinkohal tänada kõiki Patika küla inimesi, kes on Rae valla män-gudel osalenud ja kaasa löönud ning ka tulevikus meid esindama tulevad.“

Rae valla mängude peakorraldaja **Indrek Raigi** sõnul on tal Patika võidu üle kindlasti hea meel: „Patika küla

Patika küla esindus: Kadri Arunurm, Kaspar Männigo ja Kalju Olmre. Foto: Oleg Hartsenko

on minu andmetel kaasa löönud ainukese võistkonnana kõikidel Rae valla mängude hooaegadel ja kõikidel aladel. Tubli eeskuju kindlasti kõigile teistele!“

Rae valla mängude hooaeg jätkub 7. detsembril keeg-liga Rae Keeglis. Võistkonna moodustab kaks meest, kaks naist ja üks 2011 või hiljem sündinud noormängija. Tere tulemast osalema!

**Suuresta küla koosolek toimub
25.10.2025 kell 11.00 Suuresta
külas Uus-Sillaotsa talus.**

Päevakorras:

1. Tagasivaade aastale 2025.
2. Plaanid järgmiseks aastaks.
3. Kohapeal algatatud teemad.

Info telefonil 5392 8540, Sirly

Rae küla üldkoosolek
Esmaspäeval 10. novembril kell 17.30
Järveküla kooli aulas

Päevakord:

1. 2025. aasta kokkuvõte
2. Rae küla seltsi aruanne
3. Külavanema valimine
4. Kohapeal algatatud küsimused

Alati värsket info Rae küla Facebooki grupis!
Kontakt: külavanem Merko Kimsto
tel. 528 3855; merko.kimsto@gmail.com

ABB avas Jüris kaks unikaalset üksust

RAE SÕNUMID

Tehnoloogiaettevõtte ABB investeeris Eestisse ligi 9 miljonit eurot ning avas Jüri tehnoloogialinnas kaks strateegilist üksust – tuulegeneraatorite globaalse hoolduskeskuse ja suurte sünkroonstaatorite tootmisliini mootorite ja generaatorite tehases. Mõlemad on ühed vähestest omataolistest Euroopas.

Jüris asuv hoolduskeskus on rahvusvahelise ABB kontserni ainus tuulegeneraatorite kompetentsi- ja teeninduskeskus, mis keskendub generaatorite renoveerimisele, testimisele ja moderniseerimisele, pikendades nende eluiga ja parandades tõhusust.

ABB Balti riikide juhi Jukka Patrikainen sõnul on hoolduskeskuse suurim väärtus efektiivsus ja jätkusuutlikkus – seadmete eluea pikendamine vähendab materjalikulu, jäätmeid ja energiatarbimist. Investeeringuga luuakse valdkonda juurde ka kümnekond uut töökohta mehaanikutele ja inseneridele.

Paralleelselt valmis Jüri tehases tootmisliin, mis võimaldab toota komponente kuni 60-megavattistele mootoritele, mida kasutatakse näiteks suurte kaevandusmasinate, laevade või pumbajaamade käitamiseks üle maailma. Mastaabilt on ABB Jüris asuv tehas omataolistest suurim ja võimekaim Euroopas. ABB Eesti äriüksuse juht Argo Aaviku kinnitusel

Foto: ABB

on Eesti inseneride kätte usaldatud Euroopa oma valdkonna üks keerukamaid tootimisi, mis on suur usaldusavaldus ja samas väljakutse kogu meeskonnale.

ABB mootorite ja generaatorite tehase uus tootmisliin alustas tööd juulis. Selle võimekusest annavad aimu toodete mõõtmed: kõige raskemad seadmed kaaluvad ligi 45 tonni ning kõrgeimad masinad ulatuvad 4,5 meetrini.

ABB tegutseb Eestis alates 1992. aastast. Ettevõtte tegevus jaotub nelja valdkonda: müük (tooted, seadmed, süsteemid), tootmine (mootorid, generaatorid, sagedusmuundurid), korrashoiuteenused (seadmed, süsteemid) ning äriteenused (personali-, klienditeeninduse jt teenused ABB Grupi ettevõtetele).

Märka, esita, tunnusta!

KÜLLI VOLMER

HARJUMAA AASTA TEGIJA

KONKURSI EESTVEDAJA

Konkurss „Harjumaa aasta tegija“ ootab taas ettepanekuid inimeste, ühenduste, asutuste ja ettevõtete kohta, kes on 2025. aastal andnud märkimisväärse panuse kogukonna ja maakonna arengusse. Kandidaate võivad esitada nii üksikisikud kui ka sõprus- ja kogukonnad, omavalitsused või ühendused – kokku on valikus 12 kategooriat. Sel aastal on traditsioonilisse nimekirja lisandunud uus kategooria – „Parim sotsiaalmeetme projekt“.

„Harjumaa aasta tegija“ konkursile saab kandidaate esitada 31. oktoobrini Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse veebilehel <https://www.heak.ee/harjumaa-aasta-tegija> järgmistes kategooriates:

- aasta sädeinimene
- aasta vabaihendus
- aasta panustaja
- aasta tegu
- aasta tervisetegu
- aasta tervisetegija
- aasta turvalisusse panustav organisatsioon
- aasta turvalisuse tegija
- parim LEADER koostööprojekt
- parim LEADER ettevõtlusprojekt
- parim LEADER elukeskkonna projekt

- parim sotsiaalmeetme projekt

27. novembril Kose vallas asuvas Siidrifarmis toimulaval tunnustussündmusel antakse üle ka „Harjumaa kaunis kodu“ ning täiskasvanuhariduse tunnustamise konkursi preemiad.

Harjumaa silmapaistvate algatuste tunnustamine sai alguse 2003. aastal, kasvades aastatega üha suuremaks. Aastate jooksul on Harjumaa aasta tegija tunnustust erinevates kategooriates välja antud 176. Kõige pikema traditsiooniga on Kodukant Harjumaa algatatud sädeinimese tiitel. Aasta tegija konkursi veavad eest Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, Harjumaa Omavalitsuste Liit, Harjumaa LEADER tegevusrühmad ning Kodukant Harjumaa. Konkursi läbiviimist toetab Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Lisainfo:

Kylli Vollmer, Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, Tel 511 4027, kylli@heak.ee.

Naised on oodatud rinnavähi sõeluuringule Peetrisse

AS Mammograafi mobiilne uuringutreiler ootab naisi rinnavähi sõeluuringule **13.–24. oktoobri Peetri kooli parklasse** (Pargi tee 6, Peetri).

Vastuvõtuks on vajalik eelregistreerimine telefonil 627 4470, samalt numbrilt saab ka lisainfot.

AS Mammograaf koostöös Tervisekassaga kutsub 2025. aastal rinnavähi sõeluuringule kõiki 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973 ja 1975 sündinud naisi.

Rinnavähi sõeluuring on TASUTA.

Kui Te kuulute käesoleval aastal kutsutud aastakäigu hulka, siis võite julgelt registreeruda sõeluuringule kutset ära ootamata.

Huviringid kutsuvad eakaid osalema

Rae valla eakatele mõeldud Rae sotsiaalkeskuse huviringides on alanud uus hooaeg. Kõik huvilised on oodatud neist osa võtma.

Ring / tegevus	Asukoht	Juhendaja	Päev	Kellaeg
VÕIMLEMINE	Rae sotsiaalkeskus	Virve Sepp	Esmaspäev	13.00–13.30
TERVISEVÕIMLEMINE sauna kasutamise võimalusega	Rae kultuurikeskus	Virve Sepp	Teisipäev	12.00–13.00
UJULA ja JÕUSAALI kasutamine (tasuline)	Rae spordikeskus	–	Kolmapäev	12.00–13.00
UKULELE ANSAMBLI proov	Rae sotsiaalkeskuses	Katri Kaasik	Neljapäev	12.00–13.00
KÄSITÖÖRING	Rae sotsiaalkeskus	Agnes Saks	Neljapäev	14.00–16.00
MEMME-TAADI KLUBI	Rae kultuurikeskus	Virve Sepp	Iga kuu esimesel pühapäeval	14.00–16.00

Eakad tervisevõimlemise tunnis. Foto: Virve Sepp

Rae sotsiaalkeskuse päevakeskus on avatud tööpäevadel kell 10.00–15.00. Pakume võimalust ühiselt aega veeta, ajalehti ja ajakirju lugeda, filme vaadata jm individuaalseid tegevusi ette võtta. **Lisainfo** telefonil 5880 3504 või 5647 4797 või e-posti aadressil virve.sepp@raesotsiaalkeskus.ee.

Ülevaade Rae vallavolikogu septembrikuu istungist

MART VÕRKLAEV

RAE VALLAVOLIKOGU ESIMEES

Rae vallavolikogu kogunes septembris istungile kolmel korral.

Esimene istung toimus 12.09 Rae kultuurikeskuses ja sellel osales kaheksa volikogu liiget. Enne päevakorra kinnitamist võttis sõna volikogu liige Alex Kuusk. Seejärel kinnitas volikogu ühepunktilise päevakorra. Päevakorras oli umbusalduse avaldamine abivallavanem Bärbel Salumäele, kes vastas oma sõnavõtus umbusaldusavalduses esitatud väidetele ning selle järgselt tekkinud küsimustele. Toimus hääletus, mille tulemusena jäi otsus vastu võtmata seitsme poolt ja ühe vastu häälega.

Vallavolikogu septembrikuu teine istung toimus 16.09 Kindluse koolis. Kohal oli 24 volikogu liiget, puudus üks. Istungi ajal lahkus liikmeid jooksvalt. Istungi alguses tegi vallavanem Tarmo Gutmann traditsioonilise ülevaate viimase kuu jooksul vallas toimunud ja vastas volikogu liikmete küsimustele. Sõna võtsid volikogu liikmed Ain Böckler ja Ülo Timuska. Seejärel kinnitas volikogu päevakorra.

1. Rae valla 2026.–2029. aasta eelarvestrateegia kinnitamine – II lugemine. Tarmo Gutmann ja rahandusameti juhataja Pille Koiduste tutvustasid eelnõule tehtud muudatusettepanekuid. Kaasettekandja, eelarve- ja arengukomisjoni esimees Meelis Kasemaa sõnul kuulus komisjon vallavalitsuse ettepanekuid ja selgitusi laekunud muudatusettepanekute kohta ning toetas määruse vastuvõtmist volikogus II lugemisel. Sõna võtsid volikogu liikmed Ülo Timuska, Ain Böckler ja Kaarel Koger. Ain Böckler ja Kaarel Koger soovisid nimelist hääletamist muudatusettepanekutele, mis ka aset leidis.

Volikogu otsustas suunata eelnõu III lugemisele, määrata muudatusettepanekute tegemise tähtjaks 24.09.2025 kell 9.00.

2. Rae vallavolikogu 15.06.2021 määruse nr 73 „Rae valla jäätmehoolduseeskiri“ muutmise – II lugemine. Eelnõud tutvustas abivallavanem Tõnis Kõiv. Muudatusettepanekuid

eelnõule ei tehtud. Kaasettekandja, keskkonnakomisjoni esimees Kaido Kivistik andis teada, et komisjon toetab määruse vastuvõtmist volikogus II lugemisel.

Võeti vastu Rae vallavolikogu määrus nr 68 (22 poolt, 2 jättis hääletamata) „Rae vallavolikogu 15.06.2021 määruse nr 73 „Rae valla jäätmehoolduseeskiri“ muutmise“.

3. Rae valla kaasava eelarve rakendamise kord. Eelnõud tutvustas Tarmo Gutmann. Kaasettekandja, eelarve- ja arengukomisjoni esimehe Meelis Kasemaa sõnul otsustas komisjon toetada määruse suunamist volikogus II lugemisele ja määrata muudatusettepanekute tegemise tähtjaks 24.09.2025 kell 12.00. Sõna võttis Kaarel Koger, repliigiga esines Raul Siem.

Volikogu otsustas suunata eelnõu II lugemisele, määrata muudatusettepanekute tegemise tähtjaks 24.09.2025 kell 12.00.

Ain Böckler taandas end järgneva punkti arutelust ja lahkus istungilt.

4. Rae valla jaoskonnakomisjoni moodustamine ja liikmete nimetamine. Vallasekretär Martin Minn tutvustas eelnõud ja palus vallavolikogul moodustada volikogu valimisteks viis jaoskonnakomisjoni ning nimetada nende liikmed ja asendusliikmed vastavalt otsuse eelnõus esitatule.

Võeti vastu Rae vallavolikogu otsus nr 181 (20 poolt, 1 erapooletu, 1 jättis hääletamata) „Rae valla jaoskonnakomisjonide moodustamine ja liikmete nimetamine“.

Septembrikuu kolmandale istungile kogunes vallavolikogu 30.09 Kindluse kooli. Ühtlasi oli tegemist selle koosseisu viimase korralise istungiga enne kohaliku omavalitsuse volikogu valimisi. Kohal oli 24 volikogu liiget.

Istung algas vallavanem Tarmo Gutmanni lühikese ülevaatega viimasel neljal aastal toimunud olulisimast investeeringutest, ühtlasi tänas ta volikogu liikmeid tehtud töö eest.

Sõnavõetuga esinesid volikogu liikmed Ain Böckler, Gerli Lehe ja Kaarel Koger. Seejärel kinnitas volikogu kahepunktilise päevakorra.

1. Rae valla 2026.–2029. aasta

eelarvestrateegia kinnitamine – III lugemine. Eelnõu muudatusettepanekuid tutvustasid Tarmo Gutmann. Tema sõnul oli ettepanekuid palju ja nii mõnedki neist väärivad tulevikus eelarvestrateegiasse lisamist. Ükski ettepanek ei leidnud vallavalitsuse heakskiitu, paljude nende elluviimiseks puudusid katteallikad.

Eelarve- ja arengukomisjoni esimees Meelis Kasemaa kaasettekandde kohaselt kogunes komisjon 29.09 ja hääletas läbi eelarvestrateegiale tehtud 21 muudatusettepanekut, toetades neist kahte. Seejärel hääletas komisjon kogu eelnõud. Selleks oli esitatud kaks ettepanekut, millest esimene oli eelnõud mitte vastu võtta – seda komisjon ei toetanud (4 poolt, 7 vastu, 2 erapooletut). Teisena hääletas komisjon ettepanekut võtta eelarvestrateegia vastu muutmata kujul, aga kuna poolt oli 6 ja vastu 7 komisjoni liiget, siis ei leidnud toetust ka eelarvestrateegia eelnõu vastu võtmine muutmata kujul.

Küsimusi esitasid volikogu liikmed Ülo Timuska, Kaarel Koger ja Gerli Lehe. Sõna võtsid Kopli küla külavallavanem Indrek Varik, Ain Böckler, Gerli Lehe, Kaido Kivistik, Ülo Timuska, Kaarel Koger, Raul Siem ja Mart Võrklaev.

Repliigi esitas Ain Böckler, kes soovis muudatusettepanekute nimelist hääletamist. Repliigi esitasid ka Gerli Lehe, Kaido Kivistik ja Kaarel Koger.

Volikogu hääletas 22 muudatusettepanekut ühe kaupa nimeliselt läbi.

Rae valla 2026.–2029. aasta eelarvestrateegia lõpphääletusel oli selle vastuvõtmise poolt 13 ja vastu 11 volikogu liiget. Seega kinnitas volikogu eelarvestrateegia.

2. Rae valla kaasava eelarve rakendamise kord – II lugemine. Eelnõud tutvustas Tarmo Gutmann. Kaasettekandja, eelarve- ja arengukomisjoni esimehe Meelis Kasemaa kinnitusele toetas komisjon Rae valla kaasava eelarve rakendamise korra vastuvõtmist II lugemisel.

Küsimuse esitas Gerli Lehe. Sõna võttis Kaarel Koger. Hääletage 14 poolt ja 4 vastu kinnitas volikogu Rae valla kaasava eelarve rakendamise korra.

RAE VALLAVALITSUS teatab:

Detailplaneeringu algatamisest:

• Kautjala küla Maamõisa, Ojamõisa ja Kautjala tee L2 kinnistute ja lähiala detailplaneering (kovID DP1307)

Detailplaneering on algatatud Rae vallavalitsuse 02.09.2025 korraldusega nr 1295. Planeeritav ala asub Harju maakonnas Rae vallas Kautjala külas osaliselt tiheasustus ja osaliselt hajaasustusalal. Juurdepääs planeeritavale alale on Kautjala teelt. Planeeringuala moodustab: Maamõisa katastriüksus (suurusega 9410 m², katastritunnus 65301:001:6409, registriosa nr 207350, sihtotstarve 100% elumumaa); Ojamõisa katastriüksus (suurusega 828 m², katastritunnus 65301:001:5773, registriosa nr 14527902, sihtotstarve 100% maatulundusmaa); Kautjala tee L2 katastriüksuse osa, mis jääb planeeringu alasse (suurusega 29 189 m², katastritunnus 65301:001:5771, registriosa nr 3025550, sihtotstarve 100% transpordimaa) ja lähiala. Planeeringuala suurus on ligikaudu 1,3 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Kautjala mõisasüdamas asuvast elumumaa sihtotstarbega Maamõisa kinnistust, maatulundusmaa sihtotstarbega Ojamõisa kinnistust ja transpordimaa sihtotstarbega Kautjala tee L2 kinnistu osast moodustada kaks elumumaa ja üks transpordimaa sihtotstarbega krunt. Lisaks määrata ehitus- ja hoonestustingimused aida ümberehitamiseks ja laiendamiseks ühepereelamuks, mõisahoonete ümberehitamiseks ja laiendamiseks nelja elamuühikuga elamuks ning abihoonete ehitamiseks. Samuti lahendatakse planeeringus juurdepääsud, tehnovõrgud ja haljastus. Planeeringuga kavandatakse Kautjala tee L2 osaliselt ümber suunata, seejuures suurendades transpordimaa sihtotstarbega krundi võrreldes praegusega.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae vallavolikogu 21.05.2013 otsusega nr 462 „Rae valla üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu raames on vajalik teostada planeeritava maa-ala geodeetiline mõõdistus, vajadusel

teostada pinnaseõhust radoonitase-me mõõtmised, teostada haljastuse dendroloogiline hindamine. Täiendavate uuringute vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.

• Kurna küla Kangrumetsa tee 3 kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1339)

Detailplaneering on algatatud Rae vallavalitsuse 02.09.2025 korraldusega nr 1294. Planeeritav ala asub Rae vallas Kurna külas Tallinna ringtee ääres Kangrumetsa tee 3 kinnistul. Juurdepääs planeeritavale alale on 11507 Kangrumetsa teelt, laadimistranspordi juurdepääs Kangrumetsa tee 1 kinnistu kaudu. Planeeringuala moodustab: Kangrumetsa tee 3 katastriüksus (suurusega 75 177 m², katastritunnus 65301:001:5803, registriosa nr 18991550, sihtotstarve 100% ärimaa) ja lähiala. Planeeringuala suurus on ligikaudu 7,5 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on muuta varasemalt kehtestatud detailplaneeringuga määratud ehitusõiguse tingimusi krundile täiendava ärihoone, reklaamtulba ja spordirajatiste kavandamise eesmärgil. Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdepääsule, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae vallavolikogu 21.05.2013 otsusega nr 462 „Rae valla üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu raames on vajalik teostada planeeritava maa-ala geodeetiline mõõdistus, vajadusel teostada pinnaseõhust radoonitase-me mõõtmised, teostada haljastuse dendroloogiline hindamine. Täiendavate uuringute vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.

• Järveküla Leeri tee 8 kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1289)

Detailplaneering on algatatud Rae vallavalitsuse 02.09.2025 korraldusega nr 1292. Planeeritav ala asub Järvekülas 11330 Järveküla-Jüri

tee (Vana-Tartu mnt) ääres. Juurdepääs planeeritavale alale on kvartalisiseselt tupiktänavalt (Leeri teelt) Leerimäe tee kaudu. Planeeringuala moodustab: Leeri tee 8 katastriüksus (suurusega 1365 m², katastritunnus 65301:001:2225, registriosa nr 11911302, sihtotstarve 100% elumumaa) ja lähiala. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,1 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on muuta varasemalt kehtestatud detailplaneeringuga määratud ehitusõiguse tingimusi, et võimaldada elumumaa sihtotstarbega kinnistul osaliselt ärimaa kasutusotstarvet, suurendada lubatud ehitusalust pinda ning lahendada kinnistule juurdepääs Vana-Tartu maanteelt (11330 Järveküla-Jüri teelt).

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae vallavolikogu 15.10.2024 otsusega nr 134 „Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu raames on vajalik teostada planeeritava maa-ala geodeetiline mõõdistus ja haljastuse dendroloogiline hindamine. Lisaks on vajalik hinnata detailplaneeringu elluviimisega kaasnevat asjakohaseid majanduslikke, kultuurilisi, sotsiaalseid ja looduskeskkonnale avaldavaid mõjusid. Täiendavate uuringute ja analüüside vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.

• Jüri aleviku Võsa tn 13 ja 13a kinnistute ja lähiala detailplaneering (kovID DP1318)

Detailplaneering on algatatud Rae vallavalitsuse 02.09.2025 korraldusega nr 1291. Planeeritav ala asub Jüri alevikus Võsa ja Laste tänavate vahelisel alal, vahetus naabruses paiknevad Võsukese lasteaed ja Jüri kool. Juurdepääs planeeritavale alale on avalikus kasutuses Võsa tänavalt. Planeeringuala moodustab: Võsa tn 13 katastriüksus (suurusega 2596 m², katastritunnus 65301:003:0290, registriosa nr 2038702, sihtotstarve 100% elumumaa); Võsa tn 13a katastriüksus (suurusega 1887 m², katastri-

tunnus 65301:003:0291, registriosa nr 10789202, sihtotstarve 100% elamumaa) ja lähiala. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,4 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on muuta varasemalt kehtestatud detailplaneeringuga määratud ehitusõiguse tingimusi, et võimaldada abihoonete rajamist ja seadustamist. Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdepääsule, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae vallavolikogu 20.09.2012 otsusega nr 390 „Rae valla Jüri aleviku ja sellega piirnevate Aaviku, Vaskjala ja Karla külaosade üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu raames on vajalik teostada planeeritava maa-ala geodeetiline mõõdistus ja haljastuse dendroloogiline hindamine. Lisaks on vajalik hinnata detailplaneeringu elluviimisega kaasnevaid asjakohaseid majanduslikke, kultuurilisi, sotsiaalseid ja looduskeskkonnale avaldavaid mõjusid. Täiendavate uuringute ja analüüside vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.

• Soodevahe küla Uus-Kungla kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1335)

Detailplaneering on algatatud Rae vallavalitsuse 23.09.2025 korraldusega nr 1411. Planeeritav ala asub Soodevahe külas Lennuradari tee ääres. Juurdepääs planeeritavale alale on Lennuradari teelt. Planeeringuala moodustab Uus-Kungla katastriüksus (suurusega 27 881 m², katastritunnus 65301:002:0278, registriosa nr 7952002, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja lähiala. Planeeringuala suurus on ligikaudu 2,8 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistust moodustada kaks äri- ja tootmismaa sihtotstarbega krunti ja üks transpordimaa sihtotstarbega krunt ning määrata ehitus- ja hoonestustingimused. Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdepääsule, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae vallavolikogu

21.05.2013 otsusega nr 462 „Rae valla üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu raames on vajalik teostada planeeritava maa-ala geodeetiline mõõdistus, vajadusel teostada pinnaseõhust radoonitase me mõõtmised, teostada haljastuse dendroloogiline hindamine, teostada müra modelleerimine ning liiklusuuring, et hinnata mõju olemasolevale taristule. Täiendavate uuringute vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.

Detailplaneeringu vastuvõtmisest ja avalikustamisest:

• Suuresta küla Kuuse kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1261)

Detailplaneering on algatatud Rae vallavalitsuse 26.03.2024 korraldusega nr 498 ning vastu võetud Rae vallavalitsuse 23.09.2025 korraldusega nr 1409.

Planeeritav ala asub Suuresta külas Golfi tee ja 11201 Vaida-Pajupea tee nurgal. Detailplaneeringu planeeritava ala suurus on ligikaudu 1,6 ha. Planeeringuala moodustab Kuuse katastriüksus (suurusega 16 018 m², katastritunnus 65303:003:0842, registriosa nr 19647250, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja lähiala.

Detailplaneeringuga kavandatud lahenduse kohaselt nähakse ette kinnistule elamumaa sihtotstarve ning ehitusõigus ühepereelamu ja kuni kolme abihoone püstitamiseks. Krundile on lubatud püstitada kuni kahe maapealse korrusega põhihoone maksimaalse kõrgusega kuni 9 meetrit ning ühekorruselised abihooned maksimaalse kõrgusega kuni 6 meetrit. Krundi suurim lubatud ehitisealune pind on 600 m². Juurdepääs krundile on kavandatud avalikult kasutatavalt Golfi teelt, kusjuures mahasõit on planeeritud planeeringuala põhjapoolsesse serva, vahetult naaberkinnistu piirile. Selline lahendus võimaldab tulevikus tagada põhjapoolse naaberkinnistu juurdepääsu Kuuse kinnistu juurdepääsutee laienduse kaudu. Vee- ja kanalisatsioonilahendus on planeeritud lokaalsena, kuid nähakse ette perspektiivne võimalus liitumiseks ühisvõrkudega. Krundile on kavandatud puurkaev ning reovee puhastamiseks biopuhasti. Detailplaneeringuga on ette nähtud tingimus, et planeeringualale kavandatava puurkaevu projekteerimisel tuleb arvestada kahe majapidamise tarbimisvajadusega. Planeeringus on määratud perspektiivne servituudi vajadusega ala, mis võimaldab tulevikus tagada põhjapoolsele naaberkinnistule veevarustuse Kuuse kinnistule kavandatavast puurkaevust. Lokaalsed vee- ja kanalisatsioonilahendused on lubatud seniks, kuni piirkonda rajatakse ühisveevärk ja -kanalisatsioon.

Detailplaneering on kooskõlas Rae vallavolikogu 21.05.2013 otsusega nr 462 „Rae valla üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **24.10.–06.11.2025** Rae vallavalitsuses (Aruküla tee 9, Jüri alevik) ja valla veebilehel <https://rae.ee>. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust. Arvamused palume saata hiljemalt **06.11.2025** elektrooniliselt aadressile info@rae.ee või postiga aadressile Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, Harju maakond, 75301. Arvamusi saab esitada ka läbi iseteeninduse <https://iseteenindus.rae.ee> valides vormi „Avalikustamisel olevale detailplaneeringule arvamuse esitamine“. Detailplaneeringu materjalidega saab tutvuda elektrooniliselt aadressil https://map.rae.ee/dp/DP1261/Avalik_valjapanek/. Küsimused ja täiendav info: Kristel Ratasseppe, kristel.ratassepp@rae.ee, 5672 3899 või info@rae.ee.

Detailplaneeringu kehtestamisest:

• Soodevahe küla Suur-Sõjamäe tn 60 kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1180)

Detailplaneering on kehtestatud Rae vallavalitsuse 02.09.2025 korraldusega nr 1293. Planeeritav ala asub Soodevahe külas Tallinna linna ja Rae valla piiril, riigi kõrvalmaantee nr 11290 Tallinn-Lagedi (Suur-Sõjamäe tänava) tee ääres. Juurdepääs planeeringualale on avaliku kasutusega riigi omandis olevalt 11290 Tallinn-Lagedi teelt (Suur-Sõjamäe tänavalt) ja ala läbivalt Roosivälja teelt, millele on planeeringus ette nähtud moodustada avaliku kasutusega krunt, mis antakse üle vallale. Planeeringuala suurus on ligikaudu 5,3 ha.

Detailplaneeringuga kavandatud

lahendusega moodustatakse transpordimaa sihtotstarbega kinnistust kokku viis krunti: üks ärimaa sihtotstarbega krunt, üks lennuväljamaa (transpordimaa) sihtotstarbega krunt, kaks lennuväljamaa (transpordimaa) ja ärimaa sihtotstarbega krunti ning üks transpordimaa sihtotstarbega krunt. Kokku kavandatakse alale 12 kuni kolme maapealse korrusega ja kuni 12 m kõrgust hoonet, sh kuni kolm väikeettevõtluse ja tootmise hoonet, kuni kolm lennuvälja hoonet, kuni kolm tankla ja teenindushoonet ja/või väikeettevõtluse ja tootmise hoonet. Krundi täisehitusprotsent on lennuväljamaal kuni 30%, lennuvälja- ja ärimaal kuni 40% ja ärimaal kuni 60%. Detailplaneeringus on määratud ehitusõigus ja hoonestustingimused, sh vajadus arvestada lennujaama kõrguspiirangutega.

Detailplaneering on kooskõlas Rae vallavolikogu 21.05.2013 otsusega nr 462 „Rae valla üldplaneeringu kehtestamine“, kuna valdavale osale planeeringu alast määratakse üldplaneeringukohane maakasutuse juhtotstarve, milleks on transpordimaa/liiklust korraldava ja teenindava ehitise maa.

Olulisi majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi ja looduskeskkonda kahjustavaid negatiivseid mõjusid ei kaasne detailplaneeringuga.

• Vaskjala küla Pärna tee 6 kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DPI284)

Detailplaneering on kehtestatud Rae vallavalitsuse 16.09.2025 korraldusega nr 1364. Planeeritav ala asub Vaskjala külas 11303 Jüri-Aruküla teest põhja suunas ning Vaskjala-Ülemiste kanalist lääne suunas. Juurde-

päas planeeringualale on olemasolevalt avalikult kasutatavalt Pärna teelt. Planeeringuala suurus on ligikaudu 3,3 ha.

Detailplaneeringu lahenduseks on planeeringuala jagamine viieks krundiks sh kaks elamumaa, kaks maatulundusmaad ning üks transpordimaa. Mõlemale moodustatavale elamumaa krundile on määratud ehitusõigus ühe üksikelamu ja kuni kahe abihoone püstitamiseks. Kruntidele on lubatud rajada kuni kahe maapealse korrusega ja ühe maa-aluse korrusega põhihoone maksimaalse kõrgusega kuni 8 meetrit ning ühekorruselised abihooned maksimaalse kõrgusega kuni 5 meetrit. Mõlema elamumaa krundi suurim lubatud ehitisealune pind on 370 m² sh põhihoone maksimaalne ehitisealune pind 250 m². Planeeritavate elamumaa kruntide tehnovõrkudega varustamine on kavandatud ühisvõrkude baasil. Pärna teega külgnevale alale kavandatakse transpordimaa krunt, mille eesmärk on tagada ruumivajadus tee võimalikuks laiendamiseks tulevikus. Detailplaneeringuga on ette nähtud planeeringualale moodustatava transpordimaa üle andmine Rae vallale.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae vallavolikogu 20.09.2012 otsusega nr 390 „Rae valla Jüri aleviku ja sellega piirnevate Aaviku, Vaskjala ja Karla külaosade üldplaneeringu kehtestamine“, mille kohaselt on planeeringuala maakasutuse juhtotstarbeks määratud osaliselt olemasolev väikeelamumaa ja osaliselt perspektiivne väikeelamumaa ja osaliselt olemasolev haljasmaa-parkmetsamaa.

Olulisi majanduslikke, sotsiaal-

seid, kultuurilisi ja looduskeskkonda kahjustavaid negatiivseid mõjusid ei kaasne detailplaneeringuga.

• Järveküla Oda tee 2 ja Oda tee 4 kinnistute ja lähiala detailplaneering (kovID DPI277)

Detailplaneering on kehtestatud Rae vallavalitsuse 23.09.2025 korraldusega nr 1410. Planeeritav ala asub Järvekülas Kindluse tee ja Oda tee nurgal. Juurdepäas planeeringualale on avalikult kasutatavalt Oda teelt, olemasolevate mahasõitude kaudu. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,4 ha.

Detailplaneeringu lahenduseks on olemasolevatele elamumaa kruntidele määrata ehitusõigus kahe korteriga elamu ja kuni kahe abihoone püstitamiseks. Mõlemale krundile on lubatud kuni kahekorruline põhihoone maksimaalse kõrgusega kuni 8 meetrit ning ühekorruselised abihooned maksimaalse kõrgusega kuni 5 meetrit. Suurim lubatud ehitisealune pind on mõlema krundi puhul 300 m². Kruntide tehnovõrkudega varustamine toimub olemasolevate ühisvõrkude liitumiste baasil. Parkimine on lahendatud krundisiseseelt.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae vallavolikogu 15.10.2024 otsusega nr 134 „Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringu kehtestamine“, mille kohaselt on planeeringuala maakasutuse juhtotstarbeks määratud väikeelamumaa (Ev).

Olulisi majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi ja looduskeskkonda kahjustavaid negatiivseid mõjusid ei kaasne detailplaneeringuga.

Täiendavalt on üld- ja detailplaneeringutega seotud materjalidega võimalik tutvuda <http://map.rae.ee/>.

Jõulutoetuse taotlust saab esitada 30. novembrini

Suurpere, eestkostepere ja puudega lapse vanema jõulutoetuse taotlust saab esitada ajavahemikul 01.-30.11.2025 [iseteenindus.rae.ee](http://rae.ee) või paberkanalil Rae vallavalitsuses kohapeal. Toetust makstakse perele, kus mõlemad vanemad on rahvastikuregistri andmetel Rae valla elanikud.

Toetus makstakse välja detsembrikuus. Toetuse suurus on 100 eurot.

Toetust on saab taotleda:

- pere, kus kasvab vähemalt neli alaealist last;
- eestkostja, kes kasvatab vanemliku hoolitsuseta jäänud last;

- pere, kus kasvab puudega laps.

Juhul, kui peres kasvab vähemalt neli alaealist last ja nende hulgas puudega ja/või vanemliku hoolitsuseta jäänud laps, makstakse toetust kahekordses piirmääras.

NB! Taotlusi võetakse vastu 30. novembrini, hiljem enam mitte.

Rakvere teatri etendus „Öörändurid“. Foto: Rakvere teater

KULTUURIÜRITUSED

Oktoober-november

OKTOOBER

■ 18.10 kell 18.00 VELJO TORMIS 95 Rae kultuurikeskuses.

Neli Rae valla segakoori tähistavad ühiselt helilooja Veljo Tormise 95. sünniaastapäeva. Laval astub üles pea 100 lauljat, kes esitavad valiku Tormise koorimuusikast, tuues esile tema loomingu sügavuse, ilu ja väe. Väärtustades rahvamuusikat, seob Tormise koorilooming omavahel rahvalaulude ilu ja tarkuse, mineviku ja oleviku, tuletades meelde meie kultuuripärandi rikkust.

Veljo Tormise loomingu esitavad:

- Rae kammerkoor, dirigent Ingrid Orumaa
- Segakoor Heliand, dirigendid Ragne Rüütelmaa, Brenda Kruusmäe
- Patika külakoor, dirigent Igor Nikiforov
- Kindluse kogukonna koor, dirigent Anneli Riisalu

■ 21.10 kell 19.00 Rae kultuurikeskuse TEATRIKOHVIK „Kolm ja pool õuna“ Rae kultuurikeskuse kohvikus. Kolm naist mängivad oma sõbra juures bridži. Nagu igal nädalal. Joovad veini ja arutlevad meeste üle. Nagu igal nädalal. Mis neid ühendab? Igäihel ju

erinev taust ja ootused elule – õigemini meestele. Millegipärast aga on kõik neli üksikud, vähemalt praegu. Ehk see ühendabki. Kuid mis juhtub, kui ootamatult lööb kaardid segi üks võõras... Mees muidugi. Etendus kestab 1 tund. Noortele (16+) ja täiskasvanutele.

Osades: Mare Pohla-Tiisler, Rita Palatu, Katariina Pruus, Rainer Miller, Vane Üksküla.

Lavastaja: Kristjan Arunurm. Autorid: Arvo Mägi, Kristjan Arunurm.

■ 29.10 kell 19.00 Rakvere teater, „ÖÖRÄNDURID“ Rae kultuurikeskuses. See on lugu lihtsate inimeste igapäevasest olemisest – ebaõiglusest, hoolimisest, lähedusest, aga ennekõike võimalikkusest. Iiri näitekirjanduse elava klassiku Conor McPhersoni draamat kannab veendumus, et ka kõige suuremas hädas, viletsuses ja vaesuses õnnestub elu ikkagi rööbastele sättida.

Pärast perele võõraks jäämist on Tommy sihi käest kaotanud. Ta elab oma onu juures, tuleb vaevu ots-otsaga kokku ja teeb kõik mõeldavaid juhutöid, kaaslasteks enamasti tema truu semu Doc. Päästnud tänavalt noorukese peksasaanud Aimee, tekib Tommys lootus,

et kõik hea ei pruugigi veel läbi olla. Kuid mis tahes helged tulevikuplaanid seab peagi ohtu soovimatu külaline Aimee minevikust...

Lavastaja Üllar Saaremäe. Osades Margus Grosnõi, Madis Mäeorg, Laura Niils, Tarvo Sõmer ja Rainer Elhi. Etendus on kahes vaatuses ja kestab 2 tundi ja 35 minutit. Laval suitsetatakse ja kasutatakse lõhnavaid aerosoole. Pilet 21 €/24 €.

■ 31.10 kell 10.00–13.30 RAE DOONORIPÄEV Rae kultuurikeskuses.

NB! Palume eelnevalt aeg ette registreerida verekeskuse kodulehel www.verekeskus.ee.

Sobid doonoriks, kui oled:

- 18–60-aastane;
- kehakaaluga üle 50 kg;
- terve, puhanud ja söönud.

Enne tulekut tutvu kindlasti ka lisainfoga <https://verekeskus.ee>. Võta kaasa rõõmus meel, tipp-topp tervis, isikut tõendav dokument.

NOVEMBER

■ 02.11 kell 14.00–16.00 Memme-Taadi klubi Rae kultuurikeskuses. Jälgi reklaami!

■ **05.11 kell 18.00 „Meie autorite kaaned“ näituse avamine Rae Kunsti Platsis** Rae kultuurikeskuses. Rae vallas on mitmeid autoreid, kelle looming on leidnud tee raamatukaante vahele, olgu tegemist ilukirjanduse, luule, teadustööde või mälestusteraamatutega. Iga kaanepilt on justkui omaette kultuuriline visiitkaart, mis peegeldab nii esteetiliselt valikuid kui ka autori mõtte- ja väärtusmaailma. Näitusele on koondatud Rae valla autorite teoste kaaned, pakudes põnevat rännakut läbi erinevate žanrite, ajastute ja isiklike lugude. See on võimalus avastada, kui mitmekesine ja sisukas on meie valla kirjanduslik maastik. Toetavad Tanker ja Atla.

Eesti raamatu aasta 2025

■ **12.11 kell 18.00 mälumäng** Rae kultuurikeskuses. Info indrek@schottli.ee.

■ **14.11 kell 11.00 Viljandi laste- ja noorteteatri REKY etendus „Bullerby lapsed“** Rae kultuurikeskuses. Astrid Lindgreni sünnipäeval ootame Rae kultuurikeskusesse Viljandi laste- ja noorteteatri REKY etendusena „Bullerby lapsed“. See on lugu imelisest lapsepõlvest – just sellisest, nagu me kõik oma lastele soovime. Soe ja turvaline lastemaailm Bullerby külas on täis kodusoojust, rõõmu ja omavahelist lugupidamist. Väikeses külas on vaid kolm talu: Põhjatalus elavad Britta ja Anna, Vahetalus loo jutustaja Liisa koos vendade Lasse

ja Bossega ning Lõunatalus Olle, kes saab omale väikese õe Kerstini. Lapsed mängivad kogu aeg rõõmsalt ja sõbralikult, peasi, et oleks põnev. Lavastaja on Kadri Paldra. Etendus on kahes vaatuses ja kestab 1 tund ja 40 minutit koos vaheajaga. Pilet 15 €.

Rae Kunsti Platsis on avatud Terje Taltsi fotonäitus „ÜRG“ oktoobri lõpuni ja Rae KohvikGaleriis on avatud oktoobri lõpuni Rae huvialakooli õpilaste näitus „Vaskjala graatsiad“.

Rae koolimajas Vaskjala külas on igal kuul üks avatud uste päev.

Rae kultuurikeskus jätab endale õiguse teha kavas muudatusi. Jälgi meid sotsiaalmeedias ja [kultuur.rae.ee!](http://kultuur.rae.ee)

RAE VALLA RAAMATUKOGUDE SÜNDMUSED OKTOOBRIS

(kõik raamatukogude sündmused on tasuta)

RAE VALLA RAAMATUKOGU (LASTE 3, JÜRI)

■ 18.10 kell 12.00 nukuteatri Kehra Nukk etendus „Piibehe-Neitsi“.

Näitused:

■ Seintel fotonäitus Rae valla foto-konkurss 2024 võidutööd.

■ Klaaskapis vanade salmikute ja laulikute näitus „Siis, kui veel ei olnud Facebooki ja Instagrami...“ (kolleksiooni omanik: Reet Raudkepp).

VAIDA RAAMATUKOGU (VANA-VAIDA TEE 7, VAIDA)

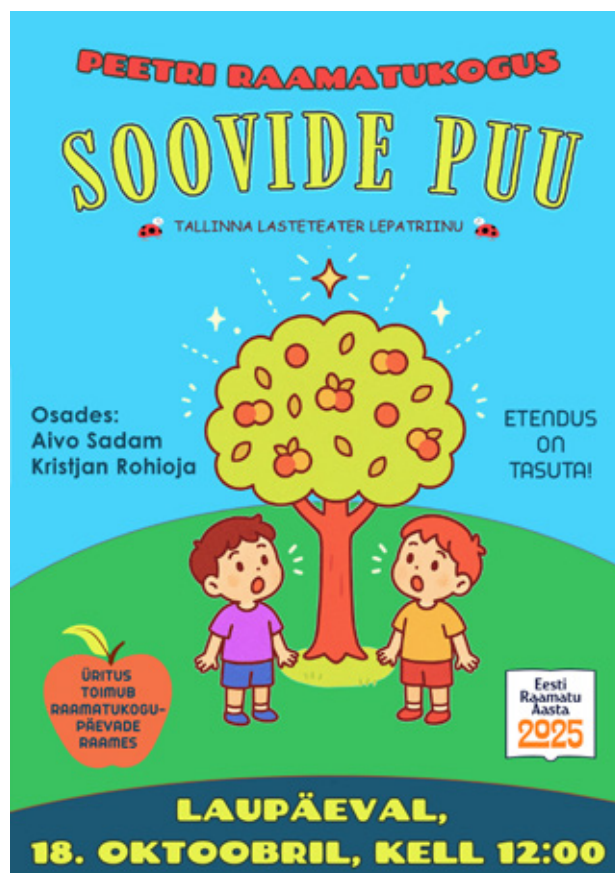
■ 25.10 kell 12.00 nukuteatri Marionett etendus „Jokker-Joosu ja marionetid“.

PEETRI RAAMATUKOGU (PARGI TEE 6, PEETRI)

■ 18.10 kell 12.00 lasteteater Lepatrinu etendusega „Soovide puu“.

Näitus:

■ Ingmar Muusikuse fotonäitus „Soos“.

Liitu grupiga! Liitu Facebookis grupiga „Kuhu minna Rae vallas“, et olla kursis vallas toimuvate üritustega – kontserdid, teater, kino, spordisündmused, koolitused jne. Samuti saad grupis ise teada anda toimuvast sündmusest.

“Ema, kui täis on Sinu tass?”

teraapiliste kohtumiste sari väikeste ja suurte laste emadele

Grupi suurus: 7 inimest
Hind: 15 eur/k
Teemad: väsimus, läbipõlemine, süütunne, kõrged ootused, ärritus jms

Kuupäevad:
7.10.25; 11.11.25;
9.12.25; 13.01.26

Kontakt ja registreerimine:
olga.luptova@raesotsiaalkeskus.ee

Juhendaja:
kogukonna psühholoog ja kahe lapse ema
Olga Luptova

**LAGEDI KOOL
OOTAB OMA MEESKONDA TÖÖLE:**

MATEMAATIKAÕPETAJAT
(osalise või täiskoormusega)

**MATEMAATIKAÕPETAJAT
ERIKLASSIDELE**
(koormus kokkuleppel)

KLASSIÕPETAJAT
(osalise või täiskoormusega)

KORISTAJAT
(osalise või täiskoormusega)

TÖÖ ASUKOHT:
Kooli 18, Lagedi alevik, Rae vald

TÖÖLE ASUMISE AEG:
esimesel võimalusel

LISAINFO:
sekretar@lagedi.edu.ee

Kandideerimiseks vajalike dokumentide loetelu:
CV, motivatsioonikiri, keeletõend (kui emakeel ei ole eesti keel), haridust tõendav dokument

**VELJO
TORMIS
95**

Rae valla neli segakoori

**18. oktoobril kell 18
Rae kultuurikeskuses**

Veljo Tormise loomingut esitavad

Rae Kammerkoor * Ingrid Orumaa
Segakoor Heliand * Ragne Rüütelmaa
* Brenda Kruusimäe
Patika külakoor * Igor Nikiforov
Kindluse Kogukonna Koor * Anneli Riisalu

VELJO TORMIS
VIRTUAALKESKUS

RAE
VALD

**NUPUTAMIST: sõnasegadikku on peidetud
Rae valla koolide ja lasteaedade nimed, kas
leiad need üles?**

J X Z V D P L Õ Õ J Ü X
J R D E J U E E I Z M E
Ä N E S Ü K E N E C U H
R T X E R A R D L M L Õ
V T Q K I S I G L O A A
E A T U I S M P A Ä S N
K A Õ S Q A Ä S P K E I
Ü R R Õ P E E T R I U E
L A U V D V Ä S E N U H
A M K C I L V P L D S U
W Ä E C Ü Z A L L L R R
W E N C H E I M I U J A
L A G E D I D N P S T O
U S Õ N A J A L A E Y A

KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

- ✓ Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- ✓ Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme

Küsi hinnapakumist!

☎ 5550 9476
✉ info@katusehooldus.ee
🌐 katusehooldus.ee

RAE INVESTEERINGUR

Teostame erinevaid üldehitus ja remonditöid, vundamendist võtmeteni, kuid heameelega teeme ka väiksemamahulisi projekte, nt. kõikvõimalikud sise- ja välitööd, tänavakivide pesu ja liivatamine, katuste pesu ja värvimine, välisrajatised (terrassid, aiad, pergolad) jne. Võimalik realselt vaatama tulla teostatud töid.

Küsi pakkumist:
+372 56208251
raigo@raeinvesteeringute.ee
www.raeinvesteeringute.ee

Jälgi Rae valla uudiseid ja tegemisi ka sotsiaalmeedias!

Rae vald

rae_vald

Rae Sõnumeid loe veebis aadressil
www.rae.ee/rae-sonumid

MÜÜA
1-TOALINE
KORTER JÜRIS,
EHITUSE 4

*38,9m²
*kelder
*rõdu
*1 parkimiskoht

*106 000 eur

Kadi Pettai
53439934
kadi.pettai@skinnisvara.ee

Mesimummi Lastehoid

**VÄIKE JA HUBANE MESIMUMMI
LASTEHOID JÄRVEKÜLAS**

AVATUD E-R 7.30-17.30

KOHATASU 132.90 €/KUU
TOIDURAHA 2 €/PÄEV

OLETE OODATUD MEIE RÜHMAGA
TUTVUMA!
HELISTA: +372 56 354 402
www.mesimummilastehoid.ee

MEISTERVIIMISTLUS^{ee}

KORTERI ja VANNITOA remont
100% tervikliku lahendusena

meisterviimistlus.ee
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

**ZUMBA NAISTELE ARUHEINA
LASTEAIA SAALIS**

Kolmapäeviti
kell 18:30

**PROOVITRENN
TASUTA**

Registreerimiseks anna mulle teada,
millal oled trenni tulemas!

Silja Ruus Zumba Fitness
 siljaruus@gmail.com
 Silja Ruus

Illy GROOMING

Broneeri aeg juba täna!

56863969 www.illygrooming.ee

Jälgi meid! [illy_grooming](https://www.instagram.com/illy_grooming) [illy grooming](https://www.facebook.com/illygrooming)

SINU LEMMIKU HOOLDUS

"Usaldusväärne ja professionaalne lemmikloomade hooldus, mis pakub teie neljajalgsete sõbrate parimat tähelepanu ja hoolt."

**Uus-ringi tee 7, Jüri alevik,
Rae vald**

* "Broneeri aeg telefoni teel või kodulehe kaudu -
oleme avatud Sinu mugavusele vastavalt!"

TEENUSED

- ✓ Pügamine masinaga/kääritöö
- ✓ Trimming
- ✓ Pesu & Kuivatus/de-shedding
- ✓ Kassi hooldus
- ✓ Kõünetõikus

UUE PÕLVKONNA RAE

EESTI 200

Mati Sarevet 104

Evelin Ausmees 105

Jan Kuuskman 101

Merike Külm 102

Margarita Källo 103

KOOSTÖÖS ERASEKTORI JA OMAVALITSUSEGA LOOME RAKENDUSLIKU HARIDUSE OMANDAMISE VÕIMALUSED RAE VALLAS! #TECHRAE

Politreklaam.
Reklaamitellija: Erakond Eesti 200
Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised

Oled nagu MacGyver?

Siis tule meile tööle:
www.hansab.ee/liitu-meiega

Hansab

TEHNOÜLEVAATUSKESKUS.EE

📍 Uus-Ringi tee 7, Jüri

☎️ 5358 9999

Sõiduauto alates 29.-

Meie kandidaadid Rae vallas: **PAARIM** Parema Rae valla eest

151 Tarmo Gutmann

152 Bärbel Salumäe

153 Tõnis Kõiv

154 Kai Lasn

155 Tanel Tammela

156 Kaido Kivistik

157 Natalia Kaptyug

158 Madis Tafenau

159 Relika Kabral

160 Henri Ausmaa

161 Elis Kaurson

162 Indrek Raig

163 Harri Ambur

164 Eduard Erkki Laur

165 Ramses Alliksoo

166 Endel Albin

167 Tanel Wahar

168 Janely Sööt

169 Kaimur Kivi

170 Indrek Varik

171 Merko Kimsto

172 Igor Kask

173 Ave Kivimaa

174 Indrek Kermon

175 Aivo Hommik

176 Mario Kadastik

177 Marcel Malsroos-Väli

178 Hannes Ojangu

179 Mart Võrklaev

Parema Rae valla eest – Reformierakond toob igasse Rae valla kanti haridust, hoolivust, turvalisust, nutikaid lahendusi ja elurõõmu. Rae vald liigub tulevikku kindlal kursil: loome turvalise keskkonna, kus haridus, pereelu, sport, kultuur ja heaolu kasvavad koos kogukonnaga.

SEE ON KOV 2025 POLIITREKLAAM, MILLE TELLIS REFORMIERAKOND. ROHKEM INFOT [REFORM.EE](https://reform.ee)

ÜÜRIDA SISUSTATUD KOHVIKUPIND JA STOCK-OFFICE

Peetris, Vana-Tartu mnt 22c

ÜÜRIINFO: marti@everaus.ee +372 525 5677

INSPIREERIV KOGUTOND
LUIGE KODUD
ROHELINE KESKKOND

Luige Kodude ridaelamutele
SISSEMAKSE VAID 2,5%

Kampaaniatingimused: luigekodud.everaus.ee

UNITED
MOTORS**-30%****5+ HOOLDUS**AASTATEGA PAREMAKS LÄINUD?
MEIE HINNAD KA.**Kadett city****SINU AUTOL ON VANUST.
MEIE TEENUSEL ON HIND.
VÄIKSEM.**

Kui Sinu auto on vanem kui 5 aastat, pakume Sulle **United Motorsi 5+ hooldust**, mis tagab kvaliteetse teeninduse ja soodsamad hinnad **Citroëni, Peugeot, Opel, Jeepi** ja **Alfa Romeo** omanikele.

**MIKS VALIDA UNITED MOTORSI
5+ HOOLDUS?**

- **Soodsam hooldus ja remont** - kõik hooldus- ja remonditööd -30% soodsamalt.
- **Originaalvaruosad parima hinnaga** - 15% soodustus originaalvaruosadele, mis tagavad autole parima sobivuse ja vastupidavuse.
- **Kvaliteetsed B-kategooria varuosad** - võimalusel pakume ka soodsamaid alternatiivne, säilitades töökindluse.
- **Ametlik hoolduspartner** - meie tehnikud tunnevad Sinu autot läbi ja lõhki ning kasutavad tootjapoolseid remondijuhiseid.
- **Originaalvaruosadele 2-aastane garantii** - meile on oluline, et Sinu auto püsiks töökorras ka pärast hooldust.
- Hooldades oma sõidukit margiesinduses, säilib selle hooldusajalugu ning auto **edasimüügi väärtus** on tulevikus märgatavalt kõrgem.

Citroëni, Peugeot, Opel ja Jeepi teeninduseks palume broneerida aeg meie Tallinna esinduses (Pallasti 2), e-posti teel tallinn@unitedmotors.ee või helistades +372 6997500. Alfa Romeo ja Citroëni teeninduseks palume broneerida aeg meie Peetri esinduses (Reti tee 4), e-posti teel info@unitedmotors.ee või helistades +372 6630000. Teenust pakub United Motors AS.

**SELVER
LAADA-
PÄEVAD****30.09.–20.10.
2025****5⁹⁹**8,39 **-28%**

Kodune ahjupraad
Maks & Moorits, kg

1⁹⁹3,29 **-39%**

Traditsiooniline heeringafilee
Vici, 240 g, 8,29/kg

3⁴⁹5,68 **-38%**

Juustupulgad
Pik-Nik, 280 g, 12,46/kg

3⁶⁹4,69 **-21%**SELVER!
KÖÖK

Laadasalat
Selveri Köök, 700 g, 5,27/kg

2⁶⁹3,39 **-20%**SELVER!
KÖÖK

Laadakook (purukook)
Selveri Köök, 400 g, 6,73/kg

6⁴⁹10,66 **-39%**

Jahvatatud kohv Brazil Original
Paulig, 500 g, 12,98/kg

• Toodeid Eestis. Piltidel on illustreeriv tähendus. Pakkumised kehtivad kuni kaupa jätkub.

REAKUULUTUSED

- Küttepuud ja pellet – tasuta transport! Head hinnad, kiire tarne otse koju. Helista 5612 4094.
- Katusetööd SBS ja PVC materjaliga, hooldust ning remonti pakub OÜ Tugevkate. Julgelt helista 5695 9680 või kirjuta tugevkate@gmail.com ja leiame kiirelt lahenduse igale murele.
- Aiahooldusteenused, uute peenarde ja muru rajamine, hekkide pügamine, lehekoristus ja äravedu. OÜ MLJ Haljastus, tel 5691 0487, e-mail: mariliis.jordan@gmail.com.
- Katusemaailm OÜ otsib oma sõbralikku meeskonda laotöötajat. Ootused kandidaadile: tõstukijuhtimise kogemus, kohusetundlikkus. Pakume: väljaõpet, stabiilset sissetulekut.
- HEKKIDE, VILJAPUUDE JA VÕSALÕIKUS. Teostan erinevaid aiatöid ning oman palju rahulolevaid kliente. Küsi pakkumist tel 5396 2258, roheline-emerald@gmail.com või uuri lisa

- www.rohelineemerald.com
- ELEKTRITÖÖDE TERVIKLAHENDUSED: projekteerimine ja ehitamine. Elektrikilbid, maandus, sise- ja välielektritööd. Korter ja eramajad, äripinnad ja tänavavalgustus. Tel 5315 2851, elektritood@gmail.com.
- MAAELUREISID alustavad oma reisi-korraldust alati Rae vallast. Igas vanusegrupis reisiühvillised on alati oodatud! Reisikava on mitmekülgne. Vaata infot www.maaelureisid.ee või helista reisijuhi telefonil 502 9006.
- Arboristi teenused: (ohtlike) puude raie, hooldus- ja kujunduslõikus, kändufrees, hekkide pügamine, viljapuude hooldus. Kutsetunnistusega arboristid, olemas ka vastutuskindlustus. www.mwww.ee, 525 1330.
- Müüa märjad ja kuivad küttepuud alates 65 eurot m³ (lepp) ja alates 85 eurot (kask). Telefon 5648 4838 www.lehtpuukyte.ee.

- Ostan kõiki sõidukeid. Avariilisi, rike-tega, vanu jne. Kohene vormistamine ja tehing. Pakkumised seisevauto@gmail.com või 5618 8671. Järgi tulnpuksiiriga ja tasun sularahas. Arvelt maha võtan ise.
- Ostan rinnamärke, vanu postkaarte, trükiseid ja dokumente, vanaraha ning muid kolleksioneerimise esemeid. Parima hinnaga! Võib pakkuda ka kasutatud tänapäevaseid raamatuid. Tel 602 0906 ja 501 1628.
- Pikaajaline kogemus õhksoojuspumpade ja konditsioneeride paigaldamises, hoolduses, remondis ning projekteerimises. Konsultatsioon TASUTA! Asume Rae vallas. Rohkem infot: www.ideaalkliima.ee või 5622 0993, Toomas.
- Liugused ja garderoobid. Head hinnad ja kiire tarne. #nagusulou, nagusul.ee. Tel 522 1151.

USALDUSVÄÄRNE
KINNISVARATEENUS
AASTAST 2004

VÕTA ÜHENDUST

ARCO VARA
City

Maie Sedrik
5645 4682
maie.sedrik@arcovara.ee

PUHAS KOLLE
Hoodatud küttekolded
tagavad Teie kodu
tuleohutuse!

Kontrolliks ja teeninduseks
tel: +372 587 71665
e-mail: info@puhaskolle.ee

www.puhaskolle.ee

Vajad uut
vihmaveerenni
või katusest lume-
tõkkes puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkkes
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

☎ 527 1059

✉ info@vihmaveerennid.ee
🌐 vihmaveerennid.ee

Südamlik kaastunne Annelile

EMA

lahkumise puhul.

Rae Gümnaasiumi meeskond

Südamlik kaastunne
Diana Liiberile kalli

VANAEMA

kaotuse puhul.

Õie lasteaia pere

*Elu on laul,
on habras ta viis,
heliseb hetk...
ja katkeb siis...*

Siiras kaastunne Natalja Lavrovale
perega abikaasa

ILJA LAVROVI

kaotuse puhul.

Lagedi koolipere

Avaldame kaastunnet
Merikesele perega kalli

ISA

surma puhul.

Seli küla kogukond

SEPTEMBRIS LAHKUNUD

RAIVO PIHLAKAS
AVO MELTSAS
PRIIT TERAS
MARI VIISILEHT

AUGUSTIS-SEPTEMBRIS SÜNDISID

ZAKHAR KOKHANOVSKYI
BRENT KOLLIN
MARTIN CHEREPKOV
REMI UUSTALU
EGERT JUUSU
BREN LAUR
ARLO MATTEO MÄLTER
NORA VAN DER HOEK
AYLA VAN DER HOEK
MIRTEL KULLISAAR

MARII EMILIA VÖTTI
OLIVIA KELDER
KATHARINA ALEKSANDRA MELNITŠENKO
LİVA MARKSA
KATERYNA KORNIHENKO
MARTA MARLEEN KINK
GRACE LOREE MIIL
ARIELLA RÜÜTEL
MONISHA RAHAMAN

OKTOOBRIKUU SÜNNIPÄEVALAPSED

ELVI NAGEL	101	HELE AASLAID	86	TAMARA LOHU	81
LEA VESKE	97	LIIVI SEPP	86	VIIVE SARAPUU	81
SAIMA LILLFRIEDE SÖLG	95	IRA SAPPINEN	86	URVE EVARD	81
KAIE HIMMELREICH	92	AGO SOASEPP	85	AGU OJASOO	80
HELMI ELKEN	92	SIGNE RINGO	85	VIKTOR STEPANJUK	80
JELIZAVETA SOITU	91	EVI SÖRMUS	85	SILVIA AUN	80
TAISJA TAMM	89	KALJO VÄINSAR	84	JUTA TAPP	80
ERNA PARBO	89	AHTO SELART	84	MALLE LILLEMETS	80
UKO ESNAR	88	JUTA KLAAS	84	ADA LUUKAS	80
ELVI UUK	88	LINDA KUUSMAA	84	AHTI KERN	75
VALENTINA VLASENKO	88	HELE LUIK	84	MALLE KODANIK	75
ARVI PUGI	87	SILVI VIITPOOM	84	GALINA KLIMOVA	75
SEPPO TEUVO IKÄVALKO	87	ANTS EHKMANN	83	SILVI RAUD	75
ANNE VESKI	87	REET SALU	83	MAIRE LAAS	75
HELGI KÄMARA	87	IIVI LEPIK	83	GUIDO KUURBERG	70
LIIDIA JEGOROVA	87	VIIVI VAHTRAS	83	IGOR LUIST	70
PAUL MÜRKHAIN	86	VIKTOR GRIADOV	82	TIIT JOHANSON	70
HEINO-VELLO KARO	86	RIHO REINAP	82	VASSILI ŠTŠERBAKOV	70
AVO VIIL	86	HEINAR LAAN	82	GENNADI BORISSOV	70
PEETER BÖCKLER	86	ELSA PIIGERT	82	PILVI SAGOR	70
RIINA NEIVELT	86	VIRVE SUITSO	82	MILVI RÜÜTMANN	70
EDE TIMMUSK	86	ASTA KOITJÄRV	82	ANTONINA VAHER	70

Rae Sõnumid Rae valla ajaleht
Väljaandja: Rae Vallavalitsus, Aruküla tee 9
Peatoimetaja: Ruth Roht, 5463 1686
Küljendus: MK Meedia OÜ, info@mkmeedia.ee

Ajaleht ilmub üks kord kuus. Tiraaž on 10 352 eksemplari ja see jagatakse postkastidesse tasuta. Kaastööd ja kuulutused palume saata hiljemalt 20. kuupäevaks koos vajalike kontaktandmetega.

KAASAV EELARVE

SUL ON IDEE, KUIDAS PARANDADA OMA KODUKOHA ELUKESKKONDA?

Rae vald kutsub elanikke üles osalema kaasava eelarve protsessis:

esitama oma ettepanekuid

otsustama rahvahääletusel, milliseid algatusi valla eelarvest rahastatakse

Ühe esitatava idee maksumus võib olla 3000–10 000€.

IDEEDE ESITAMISE TÄHTAEG ON 31.12.2025

Rohkem infot leiad: www.rae.ee/kaasav-eelarve